

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadónival:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, szeptember 27-én.

266. szám.

A negyedik obstrukció.

Másfél év alatt három hadjáratot viselt az obstrukciós ellenzék Ausztriában. Azonban egyszer sem járt el a „tudomány” szabályai szerint, mert obstrukálni annyit tesz, hogy a kormánynak bizonyos sürgős terminusait megghiúsítjuk s ezen czélt tényleg vagy látszólag komoly vitafelvetésekkel, módosítási indítványokkal, szóval, képzett politikusokhoz illő módon érjük el. Az osztrák ellenzék azonban nem így viselkedett. Az első alkalommal, 1897. tavaszán egyáltalában nem is volt valami sürgős javaslat a Ház asztalán, az ellenzék csak obstrukált minden akadémiás forma melöltével, pusztán életvidámságból. A második alkalommal, 1897. őszén csakugyan létezett egy sürgős javaslat, a Badeni kiegyezési provizórium, de az csak egy-paragrafusos törvényjavaslat volt, rövid ahhoz, hogy ideális obstrukciót lehessen szervezni; az ellenzék tehát e második alkalommal sürgösségi indítványok, névszerinti szavazások, tettelegességek, házszabálygátás és hasonló pappátiak árán segített magán s ha Wolff urat véletlenül nem a hajánál fogta huzzák volna ki a tanácssteremből, ez a tökéletes obstrukció esetleg végelgyengülésben hal meg. Végül azután a harmadik obstrukció az idén tavasszal tört ki, szintén tökéletesen; a huszonkét kiegyezési javaslat még nem is került tárgyalásra, az ellenzék ijedtében már is annyira elárasztotta a házat sürgösségi indítványokkal, névszerinti szavazásokkal, hogy Thun gróf kénytelen volt menekülni és bezárni az ajtót, hadd dörömböljenek künn a barátai. Ilyen előzmények után ért el a história hatalmas folyama a negyedik obstrukcióhoz e mai nappal. Ma nyílt ugyanis meg a Reichsrath s így a negyedik obstrukciót joggal számítjuk a mai naptól. Tényleg ugyan nem obstrukáltak még, de az időszámításban azért aligha tévedünk; s a differenzia nem lesz nagyobb, mint a juliánus- és a gregoriánus naptár között való.

A feszült figyelemnek ebben a stádiumában szavahihető helyről nevezetes információk érkeztek Budapestre. Arról van szó, hogy ez a negyedik obstrukció az eddigi vehemens modor helyett számítób, ravaszabb s Magyarországra nézve károsabb lesz az előbbieknél. A német ellenzék tudniillik kezdetben le fog szerezni s azon lesz, hogy Thun gróf valóban keresztülvihesse október nyolczadikáig az első olvasást, ami Ausztriában az általános vitához hasonló. Ekkortól kezdve a kormányok megegyezése szerint a további megállapodások függőben maradnak s a két kormány keze kötve marad. Ekkor tehát kiförhet az obstrukció az obstrukció nyílt bevalása nélkül, s a kiegyezési javaslatok tárgyalását, tekintve, hogy a költségvetés is még hátra van, egészen könnyen el lehet huzni addig, amíg a magyar kormány az időre való tekintettel kénytelen lesz benyújtani az „önálló rendelkezés”-ről szóló javaslatokat. S a német obstrukciós pártok akkor majd

sajtójukban és a parlamentben komolyan felpattannak: Hát ez a magyar lojalitás? Ez a dualizmushoz való hűség? Így viselkednek a magyarok, mikor a kiegyezési tárgyalások menete rendes? Hát csakugyan gesztenyét akarnak kikaparni a tűzből?

Ezenképen van tervezve a negyedik obstrukció. Igen ügyesen van tervezve, nemes bor van a palackban, minden fölösleges, riktó vignetta nélkül. Suaviter in modo. Czélja az, hogy Magyarországot egy leálczázott gonosz tettes gyanánt lehessen odaállítani a régi bécsi piacra, a Hoher-Marktra, ahol hajdan a bünösöket megbélyegezték.

Az osztrák ellenzéknek ezt a contremine-jét most csak kellően kell mérlegelni Magyarországon. Mielőtt azonban Magyarországra vonatkozhatnók az ügyet, legelőbb is azt látjuk, hogy Thun grófra nézve lehet a dolog legkellemetlenebb. Ő, hiszen tudnivaló, a parlament „munkaképtelenségét” szándékozik október nyolczadikáig behizonyítani; arra számít, hogy megint mindjárt az első ülésen lesz vagy hatvan sürgösségi indítvány, s hogy így a munkaképtelenség október első felében már egészen notorius lesz. Nem is kárhoztatható Thunnak ez a hiszékenysége, hiszen az emberi tudás empirikus, tapasztalati tényeken alapuló s ha valaki a negyedik obstrukcióval mint tényezővel számol, számítását méltán alapítja a három előző obstrukcióra, kicsoda is kívánhatja az osztrák miniszterelnöktől, hogy emlékezetének sólyomszárnya visszarehbenjen négyesztendővel, arra az időtájr,

Faragó János megégett.

Kisbörösök József bejön nagy kutyaugatás közt a tanyába egy-egy reggelizés táján és azt mondja, hogy: dicsérjük a Jezust. Dicsérjük bizony valamennyien. No, mire végzik? — kérdi továbbá Kisbörösök, lóhajtó ostorral a kezében — mire ismét azt szokás felelni: — Hát ehun e. Őszünk. Mire ismét Kisbörösök mondja:

— Isten áldásával.

Ezt nem szokás megköszönni, mint a „jó étvágyat”, csak hallgatag fejbólintás rá a felelet. Pillanatra esőnd támad, ép csak a kanalak kopognak. Majd azt mondja Börösök:

— Hát itt ép a Ferencz szomszédnál találtam hordót.

— Hát minek az most kendnek?

— Mert én már leszüretöltem.

Furfangos ember volt mindig ez a Kisbörösök; lám, mások két hét múlva szüretelnek, ő pedig már leszedte, s úgy látszik, sikerült is neki, mert nem volt elég az edénye, azért járt hordó után. Bizonyosan úgy indult, hogy innen kér, de mert közelebb is kapott, nem jött ide. Ilyen értelmes szöllősgazda ez a Kisbörösök. El szokott jönni ünnepnapokon, hogy szétnézzon és tanuljon, ha van mit. A

gyümöleshöz is ért. Mindez szép dolog, és hasznos dolog és örül neki az ember lelke, látván az ilyen iparkodókat. De miért jött Börösök most, ha már ugyis talált hordót? Nem tudni, de majd elmondja, ha akarja. Beszél is ő előre-hátra a szöllőről s a nagyon száraz időről, ami igaz is, mert ép most hét hete, hogy az utolsó esőcsepp leesett az égből.

— De — szól megvigasztalódva — aszongyák, hogy saras tavasz, gonosz ősz, jó esztendőt jelent.

Nemelyek, kik szintén ismerték e mondat, bölintottak hozzá, mások kapdosták a fejüket a vadméh elől, mely bejár az ereszek alá legyet fogni. Hat lábával kapja meg egyszerűre, azután viszi. Sohasem hánt senkit, de azért általában félnek tőle, mert az így szokás. Sok ilyen szokás van a világon. Kisbörösök beszédére pedig azt mondják:

— Az nem egészen bizonyos.

Mintha ez a szó volna az, amibe kapaszkodni lehet. Mert most egyszerre megmondja Kisbörösök, hogy mi serkentette őt be a tanyába. Hogy mi az, amit mindenáron el akar mondani. Eddig ugyanis nem lehetett, mert nem kérdezte senki sem, hogy mi ujság. De most bele lehet kapaszkodni az utolsó szóba

(amint hogy igaz is). Azt mondja hát az ember:

— Ha az nem bizonyos is, de az bizonyos, hogy Faragó János tanyája leégött az éjjel.

Ezen mindenki meglepődik.

— Le?

— Le.

— Egészen?

— Nem. Csak a teteje.

— No, az még biztosítva volt. Ácsmestér a Faragó János, majd megcsinálja.

Kisbörösök pipál úgy általában maga elé egy darabig, azután szól:

— Nem csinálja az.

— Már miért ne csinálná?

Most mondja csak ki Kisbörösök a valódi igazságot:

— Mőgégött ű is a tűzben.

Ez elnémit mindenkit egy pillanatra. Nem lehet azt elhinni, hogy Faragó János, a jó Faragó János megbalt volna ilyen véggel. De Börösök erősködik, hogy debizon csak csakugyan. A esőszre támadnak, aki ép bejön:

— Hát maga hogy nem dicsekedett el vele, hogy tűz volt az éjjel?

— Nini, — mondja az öreg — hát nem mondtam. Mintha mondtam volna már, mert

mikor az ifjucsehek a koalíciós miniszterium adójavaslatát ugyanugy obstruáltak meg, amilyenek most ez a negyedik hadjárat készül?!... Ha most benn van a Charybdisben Thun, ez bizonyosan nem az ő hibája, hanem azé a régi politikai gyilkosé, a „körülmenyeké.” De ő tényleg benn van a Charybdisben s aligha csalódunk, ha a fordulatot rá nézve tartjuk a legkellemetlenebbnek.

Hát Magyarország?

Magyarországon azok után, hogy a ravaszág kitudódott s majdan egy-két hét multán, vagyis azután is, hogy a ravaszág meg fog bizonyosodni, két eset lesz képzeltető. Az egyik az, hogy itt is tántoríthatatlanul megindul és folyik majd az obstrukció. Ebben az esetben a bécsi obstrukció eszik majd attól az alkalomtól, hogy Magyarországot pellengérré állíthassa, hogy a kiegyezés meghiusulásának ódiúmat Magyarországra hártsa; a bécsi obstrukció eszik majd ettől a gyönyörűségtől, mert a mi obstruálóink ismét 1899-ben huzák majd be az obstrukciót s így a tavalyi szcena megismétlődve, megmarad a létező állapot 1899-ben is. Vagyis az „önálló rendelkezés” által a jövő esztendőre biztosított több milliónyi gazdasági haszon elvész, de hírnevünk szeplőtelen marad! Azaz, az ellenzék quasi a női becsületét védi Magyarországnak, akkor valóban nem kerekednek majd rólunk a mi urunk, királyunk előtt gonosz pletykák, ámbár az érintetlen hírnév ebben az esetben belekerül Magyarországnak hét-nyolcz milliójába. Szükséges azonban, hogy ebben az esetben a néppárt is obstruáljon, mert Mócsy Antal nélkül nem lehet védeni a morált. Ime hát ez volt az egyik eset.

A másik eset komolyabb, Magyarországra nézve kedvező is, tehát talán merészség azt mondanunk, hogy ez az eset a valószínűbb. Abból állna, hogy a bécsi coup-tól először is nem ijedünk meg Magyarországon: az országnak de-

gagaelását a német ellenzék, amely önmagát már gyakran degageálta, ugyan csak bajosan vinné véghez. Ravaszul működő szövöszéke mögül ez a párt csak fenyegetse Magyarországot; ha Magyarország a Bánffy kijelölte uton halad a maga gyarapodása felé, akkor Magyarország a törvény és méltányosság útján halad, annál is inkább, mert a szövöszéken nem csak mi látunk át, hanem egyéb hivatottak is. Tessék hát majd szidalmazni Magyarországot, pellengérré állítani, elragalmazni; szokva vagyunk hozzá, nem nézzük az egészet peszsimisztikusan „csapdá”-nak, hanem nézzük majd csak epés frazeológiának. S haladunk az uton, mely hasznos és igazságos. Ez volna ugyanis a második eset.

Az első esetben kárunk anyagilag hét-nyolcz millió, erkölcsileg meg az, hogy az egyik parlamentaliter éretlen állam mellett mutatunk egy másik épen olyant.

A másik esetben az a kárunk, hogy Ausztriában megint egyszer szidnak minket. Körülbelül nulla ez kárnak; mert a köztünk fennforgó lovagias ügyben egy újabb sor szidalom már nem számít semmit.

Melyiket válaszszuk hát a két eset közül? Ezt a kérdést veti föl nekünk a negyedik obstrukció. Ilyen a nemzetek kölcsönhatása, így állítja a magyar Herkulest válaszutra Schönerer lovag és Wolf ur.

POLITIKAI HIREK.

A politikai helyzet. A magyar politikai körök a Reichsrath mai újbóli összeülése iránt nagy érdeklődést mutattak. Az a méltóságteles gyászmanifesztáció, melyet a birodalmi gyűlés mindkét Háza ma rendezett és melyet nem zavart meg semmiféle bántó incidens (bár híre ment, hogy a Schönerer-pártiak ezt az alkalmat arra fogják felhasználni, hogy Bismarck mellett is rendeztessék valami részvétnyilatkozat) némi reményt élesztett aziránt, hogy az osztrák képviselőház új szessziója sikeresebb

lesz, mint elődei. Tényleg azt jelentik Bécsből, hogy még nagyon bizonytalan, fog-e a német ellenzék feltétlenül obstrukcióhoz ragaszkodni; sőt igen erős áramlat van aziránt, hogy a kiegyezés rekesztessék ki az obstrukció keretéből és nem valószínűtlen, hogy a német pártok legnagyobb része ehhez a felfogáshoz fog csatlakozni. És míg Ausztriában így állanak a dolgok, addig nálunk a mi ellenzékünk egy a magyar parlament előkelő színvonalával homlokegyenest ellenkező akcióval akarja megakasztani a kiegyezés ügyének sima lebonyolítását. A magyar komoly politikusok azonban még mindig nem adják fel a reményt, hogy a magyar exaltadok is hátterbe fogják szorítani pártérdeküket az ország érdekei elöl és lehetővé fogják tenni a rendes, nyugodt tanácskozást a magyar képviselőházban is.

Elmaradt értekezlet. A függetlenségi és 48-as párt a kormányval szemben követendő eljárás megállapítása ügyében már napokkal ezelőtt ma estére értekezletet hívott össze. Ez értekezlet azonban, mert csak öten voltak jelen, ma elmaradt. Valószínűleg csak szerdán vagy csütörtökön fogják az újabb összehívandó értekezletet megtartani.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadelvű párt kedden, e hónap 27-én este hét órakor értekezletet tart, amelynek tárgya az Erzsébet királynéről szóló törvényjavaslat lesz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A szünet alatt kipihent elmék a folyosón ötletgyárat rendeztek be. De a gyártmányok meglehetősen unalmasan estek ki, mert a szegények uniformisban jöttek a világra. Valamennyi a zsidók hosszúnappal próbálta kapcsolatba hozni az ülést és mindazt, amit a mai naptól várni lehetett.

Azt kérdezte például valaki:

— Vajjon hosszú lesz-e a mai ülés?

Az ötletgyárból erre a kérdésre ilyen válasz került ki:

— Nem lehet hosszú ülés. Mert a parlamentnek dokumentálnia kell, hogy nem zsidó. Neki tehát nem lehet ma — hosszú napja.

(Ez különben igaz is volt, mert az ülés váratlanul hamar végződött.)

ép egy óra tájban látszott arra befelé. Aligha nem szalmakazal égött.

— Nem a' — szól Kisbörösök.

— Hát? — kérdi emez.

— Faragó János.

Az öreg megütődik a szón, a teje mellé ül és hümmögve kanalaz. A hirhordó ember elköszön s az ebek csaholása közben kihalad az udvarból. Az öreg megeszi a tejet és azt mondja:

— Hejnye, a ménkü a dolgát.

Hogy látja, hogy a zsebembe pisztolyt tesztek (kutyák ellen ajánlatos, mert néha igen közre szokták fogni az embert) s kutatók a kintvaló kalapok között, hogy ugyan melyiket nyomjam a fejembe, ő is fölkészül, amennyiben kabátot ölt és pipáját szorgosan tömi. Megindulunk szóval. Még utánam kiáltanak:

— Botot nem visztök?

Nem. Minek. Jó kutyát, aki a gazdája földjét védi, kár megütni. Aki pedig az utra is kijön, azt legjobb fölfordítani egy golyóval. Az ember ilyenkor nem magát védi, hanem azt a kis gyereket, aki esetleg szintén ezen az uton ballag vagy az iskolába, vagy más felé. Csak tartsa magát az ember az uthoz, bár ez most a szárazság miatt igen kelletlen. Haladunk hát csak szóval, a semjékből még

utánunk bögnék a tehének és Sebők nemsókára a gyászbeszédbe kezd:

— Hosszabb volt szögény, mint maga, de nem híjták semminek sem a háznál. Néha úgy szóba állt az embörrel, ha beszédös kedve volt. Mondta is: Nézze kend, engöm többen szólnak, hogy nem úgy mén nállam a dolog, ahogy kéne. De mit tőhetők én rulla, mikor nem én parancsolok othun. Ha én parancsolnék — aszongya — majd másképp mőnne.

— Hát nem mőnt jól a dolog?

— Dehogy mőnt. Majd mőglátja a tanya környékét uram is. Főnyött győrekei vannak, még se dolgozott egy sem, szögény Faragó maga huzta az igát. Ha aratott, egy rőndött lekaszált, akkor sződni kezdte. Még marokverő sem járt utánna. A győrekei odabent a tanyába. Ha étel ideje kövėtközött, kikiabáltak neki: — Héj, Faragó, gyere be őnni.

— A tulajdon gyerekei?

— Hát. De ha hust őttek, akkor se kapott Faragó hust. Annak a tányérjából kivőttek a győrekei. Nem híjták űtet sőmminek se, pedig hej de dolgoz, tiszta embör volt.

— Az asszony se?

— Hát — mondta az öreg, gyufát huzva végig az utszéli nyárfá oldalán — valami hiba

esőt itt régőnte. Nagyon hířős lány volt az ű felesége, a leghířősebb akkor a tájban. Sokan is jártak a keze után, gazdafiak, de mégis Faragónak jutott. Szép szál legén volt, városi ácsmestőr, asztán mikor leánynézőbe volt, azt mondta: Tudom, hogy nemcsak embör köll ide, hanem pénz is — aztán kiteřitött az asztalra tizenkét darab ezrőst. No mőg is kötötték az alkut, aztán a lakodalom után tudódott ki, hogy Faragónak nincsen pénze, a tizenkét ezrős csak úgy volt kölcsőnbé nálla. Azuta aztán elveszött a böcsületje. Egy lóval járt, kődorgott szögén, mert erre kifelé is volt egy darab szőllejük, nem szőlt az soha sönkihöz sőmmi, ha az uton elhaladt. De já ember volt az ártatlan.

Ilyen beszédek között érünk a tanyához. A gondatlanul hagyott nagyon szomorú képe. Gazdagon körűlvetta a tanyát az ákác, valósgos erdő, de úgy ni, ahogy épen akar. Itt-ott csonka törzsek, amikről levágták télen fűteni valónak a fát, de arra már ember nem akadt, hogy a győkereinek ásót vessen. Közben gödrők és barlangok, itt egy pálnakafőzőház, aminek behagyták roskadni a tetejét s az eső lemosta felényire a falait. Rom a ház, valamint ilyenforma a hosszú tanya is. Teteje nincs, itt-ott űszkők fűstölőgnék s a fűst lassan legel szőj-

Hasonló uniformis takarta a többi ötletet is. Mikor az üvegajtókon át észrevették, hogy a karzatokat nagy közönség lepte el, akkor ezt a zsidók ünnepének tudták be. A tisztelt Házba özönlöttek, mert ott lehet a napot legkönnyebben megölni. Mikor később az ülés során alig lehetett a jegyzők szavát meghallani a folytonos morajban, akkor ez is a bőjtől zsidók miatt volt. Nagyon hangosan korog a gyomruk — konstatalta az ötletgyár. Mikor pedig a három képviselő közül, akiknek interpellációjára a miniszterek épen ma akartak válaszolni, Apponyi és Mócsy nem jelentek meg, ellenben megjött Visontai, akkor ez meg épen kapóra jött az ötletgyárnak.

— Világos, hogy Apponyi és Mócsy vannak a zsinagógában, mert Visontai Soma itt van.

És így tovább. A szegény zsidók nem ehettek, de azért valószínűleg sokat csuklottak, mert emlegették őket váltig.

Volt azonban egy ötlet, mely nem a folyosóról került ki, nem viselt uniformist, hanem azért mégis hatott. Ez a kormány ötlete volt. Meghallotta ugyanis, hogy az ellenzék a mai napon új napirend-vitát akar csinálni és Polónyi Géza már késznek is nyilatkozott, hogy az ülést egymaga kibeszéli. Pardont pedig csak az a javaslat kap, mely Erzsébet királyasszony emlékét fogja megörökíteni. A kormány tehát egyet gondolt és egyáltalán nem javasolt semmiféle napirendet, hanem az elnökkel hozatta javaslatba, hogy a királynéről szóló novellát a csütörtöki ülés napirendjére tűzzék ki. S ezzel az ötlettel a kormány elejét vette az egész manővernek, sőt a Polónyi hosszu beszédének is.

Végül volt még a véletlennek is egy ötlete. Az, hogy az ülésben épen — Láng Lajos elnököljön. De szerencsére ezuttal még ez az ötlet is jól végződött. S a három miniszteri válasz után alig harmincz perc alatt vége volt az ülésnek.

A képviselőház ülése.

A karzatokon sokkal több volt az ember, mint odalenn a völgyben. Az ellenzék is gyéren szállingózott, pedig az volt a terve, hogy minden

napirendjavaslattal szemben azonnal megkezdje az obstrukciót. Biztak azonban Polónyi Gézában, aki már szombaton bejelentette, hogy az újabb obstrukció első napját egészen lefoglalja magának. Es Polónyi meg is jelent, a helyén volt.

Az ülés tizenegy óra után kezdődött és Láng Lajos elnökölt.

A királyasszony emléke.

Szivák Imre előadó betérjeszti a bizottság jelentését az Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló javaslat tárgyában. Kéri annak az osztályok meilőzésével való napirendre tűzését.

Az elnök ezzel kapcsolatban indítványozza, hogy ez a javaslat a csütörtökön délelőtt tíz óra-
kor tartandó ülés napirendjére tűzessék ki, addig pedig a képviselőház ne is tarison ülést.

Polónyi Géza nem kifogásolja a javaslat napirendre tűzését, De határozottan mulasztást lát abban, hogy a kormány még ilyen nehéz időkben is csak szünetekre gondol, ahelyett, hogy munkát adna a parlamentnek. (Derűtlenség a jobboldalon).

Gajry Géza: Táplálékot az obstrukciónak!

Polónyi Géza: Ugy kell lenni, hogy a kormány nem mer napirendet indítványozni s a helyzetet legjobban illusztrálja a folyosón született nóta, mely így hangzik:

Bánffy Dezső azt üzente,
Elfogyott a napirendje.
Ha még egyszer azt üzeni,
Akkor neki el kell menni.

Kubinyi Géza: Jaj be jó! Tapsoljunk! (A jobboldalon tartós derűtlenség).

Az elnök ezután kimondja, hogy a királyné emlékééről szóló javaslatot a Ház csütörtökön fogja tárgyalni.

Következnek a miniszteri válaszok.

A választás bíráskodás.

Perczel Dezső belügyminiszter válaszol Apponyi Albert grófnak a jászberényi választással kapcsolatosan a választások fölött való bíráskodás ügyében hozza intézett interpellációjára. A miniszter kijelenti, hogy a kormány semmi esetre sem gondol a kuriai bíráskodásról szóló javaslatban lefektetett intézkedések behozatalára, de igenis foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a kérvénnyel megáradott választások felett teljesen pártatlan és objektív bíróság ítélkezze. Hogy erre vonatkozó javaslatát a kormány mikor terjesztheti be...

Polónyi Géza: A jövő században.

Perczel Dezső: ... azt e pillanatban nem mondhatja meg, de a kormány mindenestre rajta

lesz, hogy a reformot mentül előbb megteremt-hesse. Kéri e válasz tudomásul vételét.

Az interpelláló távollétében a Ház többsége a választ egyszerűen tudomásul veszi.

A megvert Lepsényi.

Perczel Dezső belügyminiszter ezután Mócsy Antalnak válaszol a Lepsényi Miklós képviselő inzultálása ügyében. A miniszter az interpellációban foglalt kérdésekre kijelenti, hogy az inzultusról a hírlapokból s a Házban történt felszólalásokból kapott értesítést. A rendőrség akkor minden preventív intézkedést megtett, hogy a botrányt megakadályozza. Hogy Lepsényi megveretését még sem tudta megakadályozni, annak maga Lepsényi volt az oka, mert nem az ülés berekesztése után mindjárt és nem is a főkapun távozott, hanem azon az oldalajtón, amelyet a közönség eloszlása után becsuktak. A rendőrség nem is sejtette, hogy Lepsényi ott fog távozni. Hogy mért nem tartóztatta le a rendőrség a tetlegességre vetemedett képviselőket, az nem szorul magyarázatra. Az illető képviselőket mindenki ismeri, igazolásuk fölösleges lett volna s azonfelül attól sem kellett tartani, hogy szökésükkel esetleg a vizsgálat sikerét is meghiúsíthatják. Egyébként járásbírósi vizsgálatról lévén szó, a letartóztatás nem is lett volna helyén. Épen azért a miniszter nem is lát-hatott rá okot, hogy a rendőrség ellen eljárásá-
miatt vizsgálatot indítson.

Az elnök: Mócsy képviselő urat illeti a szó. (Kialtások: Nincs jelen!) Akkor fölteszem a kérdést, hogy tudomásul veszi-e a Ház a belügyminiszter ur választát.

A néppárt és Polónyi Géza kivételével a Ház a választ tudomásul veszi.

A czár manifesztuma.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) Visontai képviselő ur az e hó 7-én tartott ülésben interpellációt intézett hozzám az iránt, vajjon külügyi kormányunk minő álláspontot foglal el azon javaslattal szemben, melyet Muraviev gróf notifikált II. Miklós orosz czár ő felségének rendeletéből és amelylyel egy nemzetközi értekezlet egybehívását indítványozta abból a czélból, hogy az a világbéke biztosításával és az összes európai államokra nehezedő katonai költségek apasztásával foglalkozzék?

Tisztelt Ház! A képviselő ur interpellációjára vonatkozólag, mielőtt nyilatkoznám, méltóztassék — hogy lehetőleg rövidre fogjam az egészet — megengedni, hogy a bevezetés után és az ismételt jeltett „tekintvék” után (Derűtlenség balfelel.) interpellációját olvassam. Azt kéri a képviselő ur t Hajlandó-e a miniszterelnök ur felvilágosítást adni, vajjon külügyi kormányunk mily állást foglal el

jel a tarlón. A térségen, amit udvarformának lehet nevezni, szobabeli butorok, dunyhák, párnák, egy csomó pörkölt szárnyu liba s mindenütt a szótalanság, csak ép a lánczra vert kutya kangos. A kiszáradt, sárga füre vetett párnák között egy leányzó, oly módon bekötött fejfel, hogy az arcából semmit sem lehet látni.

Előtte áll egy szomszédasszony, egy szomszédlegény, az itt-ott lobogó zsarátnokra köcsöggel vizet hord a kutból. Egy olyan kutból, milyent még nem láttam. Csak az üldözött cigány, ak a járatlan pusztából nem mer előbujni, ás manipság magának ilyent. Barlangkut a neve. Nagy lyuk van a földben, de nem egyenest lefelé, hanem rézsut, hogy le lehet menni a fenekére, ahol összegyülemlik a föld árja. A legény csupa korom s mezitláb jár a paraszak között.

— Mőég a liba, ember.

— Már nem ég mőg — feleli egykedvően — mert már mőégőtt.

— Olyan vőforma akar ez lönni itten — mondja haikán, a társam ezzel magyarázván a legény igyekezetét. Más nincs itt senki. Egy fia kiment a pusztai kapitányhoz, jelenteni az esetet, a másik az asszonynyal a városba ment. A leégett tetejü tanyházban az idén aratott buza a sarokba hányta füstölődik. Még csak

zsákba sincs rakva. Ebből sem lesz már kenyér.

— Még szerencse, hogy nem égett be a ház is.

Hát — riadt föl hallgatagságából a szomszédasszony. — az nem égött be, de a gazda odaégőtt.

— Hol van?

— Abun van, odafönt a tetejőn. Az ott a feje.

Egy akkora darab feketeség látszott, mint egy kis dinnye. Ez volna a János feje. No, ha itt vagyunk, nézzük már meg Jánost haló porában, mert még tegnapelőtt vicczölés történt vele ép mifelénk. Arra haladt az egy szál lóval, mert arra kifelé is van valami szőlőjük s hogy a sarkon elfordult, a kapás sunyi fia egy nagyon ócska kalapot dobott a kocsijába, hogy: Ehun a bogrács, János bácsi, majd főzzék kend benne. — Aligha van az egész környéken még egy ember, akivel ilyen tréfát tehetne egy surbankó kölyök; de János ezt is csak nevette hangtalan mosolygással. Van ott egy létra két léczből csinálva, azon fölmegyünk a tetőre, hogy Jánossal találkozzunk. Meleg még a padlápadozat földje, azon fekszik a halott, szenes gerendán a feje.

— Hej, de kicsi löttél, János — szól az öreg társ.

— Nem is hagyobb, mint egy hároméves gyerek. Csak térdig van meg a lába, a keze is elveszett s a karja állásából látszik, hogy az utolsó pillanatokban az arcza elé emelte.

— A szőmit feltőtte szögén.

— Az ám — véli a vőforma legény — de csak kidurrogta azok is.

Biz azok ki. Csak az üregeikkel nézett János felfelé az égre.

— Hejnye, hejnye — szól az öreg — há senki más fel nem gyűtt ide, miért gyűtt hát ő föl?

— Hát tudja kend — szól a legény — ojan ácsforma ember volt, úgy gondolta, hogy majd el bírja vágni a tetőt.

Többet nem szól senki. Allunk a tanya tetején a feketére égett koponya előtt. Lent ősi napsugaras a tájék, a kukoriczát már le-törték, messze el lehet látni. A laposabb helyeken huzódik a füst lassan, szomoruan. Más semmi. Se érdeklődő, se résztvevő, se publikum, semmi, csak a nagy csönd; lent az udvarban a pörköltszárnyu libák, meg a lány, aki most is ott ül a párnák között a földön. Lemászunk hát újból a létrán s megyünk vissza, ahonnan jöttünk. Csak ép a társam mondja még, hogy ép mondjon valamit:

— A gyomra táján valami bádógdarab látszik. Mi löhet ez?

az orosz czár békejavaslatáról szemben, hajlandó-e a miniszterelnök ur az alkotmányunk által biztosított jogkörében odahatni és minden befolyását érvényesíteni, hogy a II. Miklós orosz czárnak egy a monarchia, valamint különösen Magyarország érdekei szempontjából kiválóan figyelemreméltó javaslatát külügyi kormányunk barátságos támogatásában részesítse, a konferencia létrejöttét és a javaslatban felvetett eszmék érvényesülését előmozdítsa?

Erre a kérdésre, tisztelt Ház, válaszolom, miszerint a közös külügyminiszter ezen, új nagy jelentőségű és nemes kezdeményezést meglepéssel és a legmelegebb rokonszenvvel fogadta és ennek következtében és ennek megfelelően értesítette is az orosz kormányt, hogy ő császári és apostoli királyi felségének kormánya új békekonferencia tartására irányított tervét szívesen fogadja, a lehetőség szerint támogatja és ezen konferencia elé bizonyára semmi nehézséget nem fog gördíteni.

Ez az, ami, tisztelt Ház, a dologra vonatkozólag eddig történt, amit elmondottam.

Miután a képviselő ur azonban azt is mondja és kérdi, hogy vajon én kötelességszerűleg ezen törekvésért a külügyi kormánynak miként támogatom és itelem meg, ki kell, hogy jelentsem és azt hiszem, hogy ezt felesleges is kijelentnem, miszerint ezen törekvést én a magam részéről helyeslem és a közös kormánynak, illetőleg külügyminiszternek erre vonatkozó törekvésért az 1867. XII. törvényczikk 8. szakaszában nekem biztosított jogomból kifolyólag a legerélyesebben támogatni hajlandó vagyok és óhajtom is, hogy ezen most még csak kezdetben levő akció kedvező eredményre vezessen. (Helyeslés.)

Szükségesnek látom még megjegyezni, ami különben köztudomású, hogy az orosz javaslat az összes kormányoknál nagyon rokonszenvvel fogadtatásra talált; azonban ismerem és nem kicsinyítek azon nehézségeket sem, melyek ezen nagy eszme gyakorlati megvalósításának útjában állnak.

Ezt kívántam a képviselő urnak interpellációjára felelni, kérem a tisztelt Házat, méltóztassék válaszával tudomásul venni. (Helyeslés.)

Visontai Soma a választ, mely mindenkit kiáléghat, köszönettel veszi tudomásul.

A Ház is.

Ezzel az ülés be is fejeződik.

A szomszédasszony feleli:

— A szíjjának a csattja alighanem, ahogy mögélvadt.

A koromná vált ember lánya eddig nem szót egy szót sem. Most sem emeli föl ugyan a fejét, hanem csak a földnek mondja el a magyarázatot:

— A masinatartója vót az.

Több szó nem történt. Jöttünk is aztán mindjárt el onnan a kapással, hazafelé tartván, hogy elmondjuk a látottakat. Bizony azon mindenki sajnálkozott, még a Tóni gyerek is, aki bográcsot vetett a kocsijába. Mindenki tud most egyszerre róla valami jót mondani. Hogy mily munkás volt s mily szőlő. Sokat beszélnek róla, csak délután hagyják abba a tárgyalást. No, sem is baj, mert amig emlegetik, folyton magam előtt látom elégett kezét-lábát, kidurrant szemét. A szomszéd Falu Ilus, aki szintén oda volt megnézni, a tanyán áthaladóban mondta, hogy ő most már aligha is eszik három napig jóízű falatot. Felejtük is hát csak el. El is felejtjük, egészen estig. Este, munka végétével, amint vacscráznak, asztalától átszól a kapás:

— Még se masinatartó vót az, merta János masinatartója sárgarézbul vót...

Az öregnek az egész dologból csak ez maradt az eszében. Tömörkényi István.

A kereskedelmi költségvetés.

(A pénzügyi bizottság ülése.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága folytatván az 1899-iki költségeloirányzat tárgyalását, ma befejezte a kereskedelmi tárca tételének átvizsgálását. Érdekesebb és hosszabb vita csak a posta és távirtda, majd pedig a tenger- és folyamhajózás tételénél volt:

Az ülés lefolyása ez volt:

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöklése alatt tartott mai ülésében folytatta a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását. (Előadó: Pulszky Ágost.)

A posta és távirtda elnök bejelenti, hogy a Ház a bizottsághoz utasította a posta- és távirtda-kezelőknök anyagi helyzetük javítása iránt benyújtott kérvényét.

Falk Miksa a maga részéről is a miniszter figyelmébe ajánlja a kérvényt.

Dániel Ernő báró miniszter hozzájárulásával a bizottság annak javaslatbáhozását határozza el, hogy a kérvény adassék ki a miniszternek.

Neményi Ambrus előrebocsátja, hogy a legnagyobb elismeréssel van a magyar posta- és távirtda intézménye iránt, mely oly magas nívón áll, hogy legfeljebb a német postáról mondhatni, hogy nálánál tökéletesebb és pontosabb. Mégis kifogásolja, hogy az adminisztráció nem tartja eléggé szem előtt az intézmény közgazdasági jellegét, hanem első sorban a pénzügyi eredményekre törekszik. Ennek világos jele, hogy bevételeinek netto 28 százalékát szállítja az államkincstárba, míg a német posta csak hét és fél százalékot, az osztrák pedig nem egészen négy százalékot szolgáltat be. Ennek a fényes pénzügyi eredmények azonban megvannak a hátrányos következményei. Ilyen például az, hogy ott, ahol óriási pénzforgalom lebonyolításáról van szó, nem szaporítják a személyzetet, nem alkalmaznak végleges tisztviselőket, hanem diurnistákat, akik sem hivatalos esküt nem tettek, sem nyugdíjgénynyel, sem állandósággal nem bírnak. A mostani költségvetésben is nagy összeggel szerepelnek a napidíjasok. Óhajtandó, hogy a vidéki városoknak telefontal való ellátása gyorsabban haladjon, annál inkább, mert az illető befektetés fényesen kifizeti magát. Végül felhívja a minisztert, hogy a vidéki városokban a posta és távirtda sokszor szegényletes módon van elhelyezve. Míg külföldön a kisebb városok legszebb épületei rendszeren a posta, nálunk még nagy városokban is a posta elhelyezése sem a postának, sem a közönségnek nem felel meg. Már a vidéki városok kulturális előhaladása szempontjából is kívánatos volna, hogy akár kölcsön útján, mely az eddig fizetett bérösszegekből könnyen törleszthető, mindenütt a posta megfelelő saját épülettel láttassék el.

Komjáthy Béla osztja azokat, amiket előtte szóló a személyzet szaporításáról, a városoknak a telefonhálózatba bevonásáról mondott. Kéri a minisztert, nem találhatna-e módját annak, hogy Budapesten a telefon díja leszállítsassék. A levelezőlapok díjának felemelését nem helyeselheti, mert ez is főleg a szegényebb osztályt sújtaná.

Matlekovics Sándor egyéb szakoknál a személyszaporítás ellen van, de itt valóban indokoltnak tartja a szaporítást. Ami a telefont illeti, nem lehet szót találni annak jellemzésére, hogy milyen rossz a telefon Budapesten. Nézeté szerint is elérkezett az ideje annak, hogy Budapesten a telefondíjat leszállítsák.

Gyarkovits György szintén a telefondíj leszállítása mellett szól, fel annak megjegyzésével, hogy neki nincs komolyabb panasa a telefon-szolgálat ellen.

Kossuth Ferenc azt kifogásolja, hogy a külföldi lapokért, amelyekre pedig ráteszik a postakonvenczió szerinti bélyeget, még itt is fizetni kell.

Hegedüs Sándor az előző éveknek e czímen való nagy deficitje után nem tartja indokoltnak, hogy most a fejlődésre való utalással a minisztert nagyobb költségre biztatják.

Dániel Ernő báró miniszter először is köszönetet mond Neményinek a postáról s távirtdáról mondott elismerő szavakért. Törekvése az, hogy a

tapasztalt hiányokon lehetőleg segítsünk, amiről az is tanuskodik, hogy már a budgetben 398-al szaporítja a postánál és távirtdánál az állandó alkalmazottak számát. A napidíjasok teljes mellőzését a sok alárendeltebb teendőre való tekintettel nem vélné czélszerűnek. A vidéki városok bevonása a telefon-hálózatba évről-évre nagy mértékben halad s a vidéki nagyobb városokban fokozatosan kincstári épületekben helyeztetnek el a postahivatalok. A mi a budapesti telefont illeti, a felmerült panaszok oly természetűek, hogy csak akkor fognak megszűnni, ha a telefon kabele a föld alatt lesz elhelyezve, amit szóló a lehető legrövidebb idő alatt meg óhajt valósítani. A telefondíjak törvényben vannak megállapítva. A telefon folytonos fejlődésére való tekintettel reméli azonban szóló, hogy pár év alatt mindenesetre kérhető lesz a törvényhozástól a felhatalmazás a díjak leszállítására.

Az előirányzatot ezután megszavazták.

A postatakarékpénztárnál Komjáthy Béla felemlíti, hogy egy előfordult sikkasztás alkalmával még a bíróság is kénytelen volt enyhítő körülménynek tekinteni, hogy laza az ellenőrzés. A kamatláb leszállítását nem helyeselheti szóló, mert ez intézménynek nem czélja a nyereszkesedés. Végül a kezelési költségek iránt kér felvilágosítást.

Kossuth Ferenc is helyteleníti a kamatláb leszállítását, aminek következtése volt az, hogy a betétek igen jelentékenyen csökkentek.

Hegedüs Sándor azt tartja, hogy postatakarékpénztárnak első feladata az, hogy oly pénzt gyűjtjön, amely a kamatozásra spekuláljon, hanem hogy az oly pénzt gyűjtse, amelyek eddig sehogy sem kamatoztak s erre nézve elegendő a postatakarékpénztári kamat. Szóló nézete szerint a kormánynak arra kellene általában törekednie, hogy a kamatláb leszállítsassék, ami hitelviszonyaink szempontjából felette ügyös akció lenne.

Széll Kálmán elnök a maga részéről is hangsúlyozza, hogy az összes hitelviszonyaink bajának egyik főoka a takarékpénztári kamatláb igen magas volta s hogy valóban kívánatos lenne, hogy a kormány közvetett uton ennek az egészségtelen állapotnak megszüntetésére hasson, ami természetesen kizárja azt, hogy a postatakarékpénztárnál a kormány maga emelje a kamatlábat.

Kossuth Ferenc az iparnak s a vállalkozási szellemnek hiányában találja magyarázatát annak, hogy sehol nincs oly sok takarékpénztár, mint nálunk. Ez az állapot csak akkor fog megszűnni, ha nálunk is kifejlődik az ipar, ami csak önálló vámterület mellett történhetik meg.

Matlekovits Sándor megjegyzi, hogy ami takarékpénztáraink voltaképpen bankok, azok betéteit nem lehet tehát összehasonlítani a külföldi takarékpénztárakéval. A postatakarékpénztárnak nem hivatása a tőkéket magához vonni, hanem csak a máskülönbben veszendőbe menő kis összegeket.

Gyarkovits György szintén helyteleníti a postatakarékpénztári kamatláb leszállítását, mert ez intézménynek a takarékosági szellemet is fejlesztenie kell, amit hogy ezen az uton nem ért el, eléggé mutatja a betétek csökkenése.

Báró Dániel Ernő miniszter utal arra, hogy a törvényhozás nem most, hanem ez előtt négy évvel szállította le a postatakarékpénztár kamatlábat s azok a tapasztalatok, amelyek azóta szerzettünk, nem alkalmasak arra, hogy megingassák amaz érvek erejét, melyek akkor a törvényhozást vezették. A betétek azóta is, ha nem is oly arányban, de folyton emelkednek, úmbar azóta a mostoha gazdasági viszonyok épen a szegényebb osztályokra nehezettek leginkább. A betétek nagy kamatlába való csapás az országra, bénítólag hat különösen az iparra, amely létszámánál eleve nem csábítana erre a kényelmes elhelyezésre. A postatakarékpénztárnál az ellenőrzés olyan, amilyen emberileg csak lehetséges, minden visszaélést azonban a legtökéletesebb ellenőrzés sem zár föltlenül ki.

A miniszternek a kezelési költségekre nézve adott további felvilágosítása után az előirányzatot megszavazták.

A hajózási kiadásoknál Komjáthy Béla annak előrebocsátásával, hogy nagyon sok áru a magas szállítási költséget nem bírja ki, kívánatosnak tartaná, hogy a vízi szállítás ügyét az állam vegye kezébe s hogy az ország közgazdasági érdekében a vízi utak és csatornák rendszere tervszerűen kiépíttessék.

Teleki Sándor gróf elismeri, hogy az állam a tengeri hajózásra nagy áldozatokat hoz, de az elforgácsolt összegekkel jóval több eredmény lenne elérhető, ha egységes nagy vállalatra fordították. Sajnálattal látja szóló, hogy a tengeri halászat segélyezésére igen csekély összeg fordítatik.

Gyurkovics György azt tartja, hogy a magyar közvélemény zsákutcába ment bele, mikor azt tartja, hogy nincs más magyar tengerpart, csak Fiume. Buccarinak már százados kikötője van, amelyet teljesen elhanyagolnak, a magyar közönség nem megy Cirkveniczába, amely pedig fűrdőnek sokkal alkalmasabb, mint Abbázia; szűk látókörű politikának tartja szóló azt, amely Fiumába temérdek milliót öl bele, de a horvát tengerpartra alig fordít gondot.

Dániel Ernő báró miniszter nem tagadja, hogy a folyamhajózás nálunk nincs kellőleg kihasználva. Elismeri szóló a duna-tiszai és a samác-vukovári csatornák kiépítésének szükségét és fontosságát, amire nézve folyamatban is vannak az előmunkálatok s nem rajta mulik, ha e nehéz kérdések megoldása soká késik. Az ország fővárosában is létesítendő lesz nagy kikötői emporium, amelynek ügye már nagyon előrehaladt stádiumban van. Oly nagy tengeri hajózási vállalat segélyezése, amely mindazokat a szolgáltatásokat végezné, amiket most a külön társaságok teljesítenek, legalább is kétszer annyiba kerülne s még akkor is nagyon kétséges lenne, vajjon képes lenne-e egy ily nagy vállalat egyáltalán a különböző igényeknek megfelelő kielégítésére.

Palszky Ágost tulzottnak tartja azokat a várakozásokat, amelyeket némelyek a csatorna-rendszer kiépítéséhez fűznek.

Az előirányzat megszavaztatott.

Az államvasutaknál Komjáthy Béla kérdi, mire használtatnak fel a mindennemű pótlékok és tiszteletdíjak, valamint a jutalmak és segélyek címén előirányzott rendkívül nagy összegek. Kéri mielőbbi megszüntetését ama tarthatatlan állapotnak, hogy az ország nagy részében a vasuti közlekedés fahidon történik; felvilágosítást kér továbbá a miskolci üzletvezetőségénél előfordult visszaélésekről s hangsúlyozza, hogy a nyugdíjalap kezelésére nagyobb figyelem lenne fordítandó.

Gyurkovics György a károlyvárosi állomás kibővítése s egyes horvátországi vasutépítések iránt kér felvilágosítást. — Mattekovics Sándor nem helyesli, hogy ötszáz, már megrendelt kocsinak a kifizetése a jövő évben történik. A megfelelő összeg nézete szerint a jelen budgetbe lenne felveendő.

Dániel Ernő báró miniszter válaszolja, hogy oly nagy személyzetből, aminő az államvasutaké, amely harmincezer emberből áll, a pótlékokra, tiszteletdíjakra és jutalmakra felvett összeg nem nevezhető túlságosan soknak. Arról nincs tudomása szóló, hogy a miskolci üzletvezetőségénél visszaélések vannak. Ha előfordultak, legyenek meggyőződve, hogy az illetők megfelelő megtorlásban fognak részesülni. A nyugdíjalap kezelése a megállapított szabályzat szerint történik, amely szigorú ellenőrzés alatt áll. Felvilágosítást ad ezután szóló a Gyurkovics által felvetett kérdésekre s Mattekovics felszólalására válaszolja, hogy a beruházási kölcsön felhasználása az évek bizonyos sorára van ugyan felosztva, de ez nem lehet akadály annak, hogy a pályázatok előre kiírassanak s a gyárakkal a tárgyalások előre megindíttassanak.

Komjáthy Béla kívánatosnak tartja, hogy a pótlékok és tiszteletdíjak felhasználásáról részletes kimutatás terjesztessék elő. Felhívja a miniszter figyelmét arra is, hogy a mellékvonalakon a menetrendek nincsenek észszerűen megállapítva.

Papp Géza az oláh határszélől Budapest felé nyújtott fuvarbért, ha fentartatik, kiterjesztendőnek véli bizonyos zónán belül a hazai vasút-állomásokra is.

Dániel báró miniszter felvilágosításai után az előirányzatot megszavazták.

A királyi zálogházaknál Komjáthy Béla legalább a zárszámadásoknál mutatkozó nyereséget a kölcsönök olcsóbbá tételére kívánja fordítani. — Dániel Ernő miniszter válaszolja, hogy ez intézményből az államnak egy krajczárnyi haszna sincs s ami haszon netalán mutatkoznék, az mind az intézmény fejlesztésére fordítatik. Az előirányzatot megszavazták.

A központi statisztikai hivatalnál Széll Kálmán elnök nem hallgathatja el azt a megjegyzést, hogy az adatgyűjtésnek mivel sem motivált, a végletekig menő részletezése magának az adatgyűjtés pontosságának és komolyságának a rovására megy. — Mattekovics Sándor az áruforgalmi statisztikai adatgyűjtésnél előforduló visszasságokra hívja fel a miniszter figyelmét. A bizottság megszavazta az előirányzatot, valamint a tárca hátralevő tételit is.

A Vaskapu-szabályozási költségeknél Gyurkovics György kérdésére Dániel Ernő miniszter kijelenti, hogy a kilátásba vett munkálatok körülből befejezetteknek tekintendők. A tervszerűleg kivételre jutott munkálatok a terveknek teljesen megfelelnek s az illető helyeken a hajózásnak semmi akadályja nem lesz. Mindazok a híresztelések, melyek úgy tüntetik fel a munkálatokat, mintha be nem váltak volna, teljesen tévesek. Bizonyos mederrendezési munkálatok azonban szükségesek oly pontokon, ahol nem is volt szabályozás kontemplálva s ahol hajózási akadályok eddig nem is fordultak elő; de ezek egyáltalán nem akadályozzák azt, hogy a hajózás az egész folyamatszakszon akadálytalanul megtörténhessék.

Az előirányzat megszavazása után a földmívelési s eselleg a közoktatási tárca költségvetésének tárgyalását holnap délelőtt tíz órára tűzték ki.

KÜLFÖLD.

A harcziás Ferdinand fejedelem. Belgrádi levelezőnk jelenti nekünk: Szófiából Belgrádba érkezett sürgönyök szerint, melyeket a belgrádi külügyminiszteri hivatalban magam is láttam, Ferdinand fejedelem egész váratlanul és bejelentés nélkül érkezett haza Szófiába. Az állomáson senki se várta. A fejedelem bérkocsit fogadott és egyenesen Ivanov hadügyminiszterhez hajtatott. A miniszter nem volt odahaza. Ekkor a fejedelem ugyanazon a kocsin Páprikov ezredes vezérkari főnökhöz kocsizott, mivel közel másfél óráig tanácskozott. Ezt a dolgot Szófiában úgy a politikai, mint a magasabb katonai körökben nagy izgatottsággal tárgyalják és különféle képen kommentálják. Egy másik sürgöny arról ad hírt, hogy az orosz katonai attaché ma meglátogatta Páprikov ezredest, akit általában Ivanov ezredes utódjának tekintenek, egyszersmind azt is közli, hogy két hadosztálynak, nevezetesen a viddininek és szófiainak tartalékosait, hat évfolyamra visszamenőleg, behívták ahhoz a manőverhez, amelyet a szerb határ mentén fognak megtartani. Belgrádi mérvadó körök közönyösen fogadják ezt a bolgár részről jövő demonstrációt, mert úgy nyilatkoznak, hogy a nagyhatalmak úgy sem engedik meg, hogy Bulgária támadólag lépjen és a mindenütt hangoztatott és óhajtott békét megzavarja. Ferdinand fejedelem rövid idő múlva ismét elhagyja Szófiát és csak a fegyvergyakorlatokra tér ismét vissza.

A Reichsrath megnyitása.

Bécs, szeptember 26.

Az osztrák birodalmi gyűlés mindkét háza ma rövid ülést tartott, amelylyel megnyitották az új ülésszakot. A mai ülések az alakulás első teendőin kívül kizárólag annak a gyászmanifesztációnak voltak szentelve, amelylyel az osztrák parlament fejezte ki fájdalmát és részvétét a vértanuhalált szenvedett királyné elhunytá felett.

Az ülésekről szóló részletes tudósításainkat itt adjuk:

(A képviselőház ülése.)

Élénk érdeklődés előzte meg az osztrák birodalmi gyűlés képviselőházának mai megnyitó ülését. Már jóval az ülés eleje előtt a parlamenti épület előtt nagyszámu közönség gyűlt össze, mely a karzatra bebocsátást kért. Az új vasrudakra a sárga-fekete zászlók felárbockra vannak bocsátva, a Ház ormárol pedig gyászlobogó leng. A karzatok nagyon jól látogatottak. A képviselők, akik nem teljes számban jelentek meg, fekete vagy sötét ruhában jöttek el, csak a Schönerer-párt egyik tagja követte el azt az izléstelenséget, hogy egészen világos ruhában jött el, amiért barátai szemrehányásokkal illették.

Az ülést a miniszterelnöki székben Thun gróf nyitotta meg egy nyilatkozattal, melyben bejelenti, hogy ő felsége megbizta őt, hogy a fennálló határozmányok értelmében az új ülésszak elején vezesse be a „korelnököt“. Felkéri Zurken archimandritát, hogy foglalja el az elnöki széket.

Zurken korelnök üdvözlöi a képviselőket, megnyitottnak nyilvánítja az ülést, majd kegyeletes szavakkal megemlékezik az uralkodóházat ért csapásról és így szól:

A Ház az egész birodalmat ért legmélyebb gyász jegyében gyűlt össze. Hogy ennek a gyásznak méltó kifejezést adjunk, ez lesz első kötelességünk. A Ház osztani fogja nézetemet, hogy az a megnyilatkozás, melylyel gyásznak kifejezést akarunk adni, az önköz bizalma folytán megválasztandó elnökség által lesz indítványozandó. Attól az óhajástól vezéreltetve, hogy a Ház minél előbb legyen abban a helyzetben, hogy mély gyászat és lojalitását ünnepélyesen nyilváníthassa, a házszabályok által előírt kötelességem teljesítéséhez sietek.

Ezek után a korelnök Kapferer, Deym, Götz, Popovici, Budik, Pogacnig és Weiskirchner képviselőket kéri fel korjegyzőkül.

Az ujonan megválasztott képviselők meghitteltetése után következett az elnökválasztás, mely vagy háromnegyed órát vett igénybe.

Beadtak 324 szavazatlapot, ebből 119 üres, tehát 205 érvényes, melyek mind Fuchs Viktor dr. nevére szóltak.

Fuchs dr. elfoglalta az elnöki széket, eként szól:

Néhány rövid hónap lefolyása alatt ezuttal másodszer tisztelnék meg engem azzal, hogy előküknek megválasztottak és ezzel a legmagasabb parlamenti tisztséggel felruháznak. Fogadják ezért leghálásabb, szíves köszönetemet és azt az ígéretemet, hogy hivatalomat igazságosan és tárgyilagosan fogom betölteni. Isten oltalmán kívül az önök támogatását kérem nehéz hivatalom teljesítéséhez.

Majd így folytatja:

Tisztelt ház!

Mélyen tisztelt uraim!

Már régen vált oly nehéz és fájdalmas egy feladat, mint az, melynek teljesítésére most érzem magam kötelezve, tudniillik az a feladat, hogy felséges császárnénk elhalálózása alkalmából a Ház gyászmanifesztációját kezdeményezzem. Ausztria népei éjszáról, délről, keletről, nyugatról a mai napon itt összegyűltek, hogy legmélyebb fájdalomnak kifejezést adjanak afölött, hogy egy kimondhatatlan büntény által, sajnos, nagyon is korán veszítettük el császárnékat. Súlyos, kemény sorscsapás sújtotta urunkat, császárnékat, nem kevésbé annak gyászoló népeit és mi mindnyájan, a korona viselőjétől kezdve a legszegényebb kunyhó legszegényebb lakójáig mind mély gyászba borultunk. Szavak nem elegendők, hogy egyrészt felháborodásunknak kifejezést adjunk ama borzasztó cselekmény felett, melynek császárnénk áldozatul esett, másrészt pedig fájdalmunkat és sajnálkozásunkat elegendőképpen tolmácsolhassák. A boldogultban urunk és császárnék nemcsak hű, odaadó hitvest, hanem népei jószágos anyát vesztettek el, kinek minden gondolata és igyekezete a legnagyobb ideáloknak volt szentelve, — oly aszszony veszett el benne, ki maga is mélyen lesújtott anya lévén, mégis számtalan könyvet szántott. De nemcsak az elhunyt iránti gyász tölti meg szíveinket, hanem az urunk iránti mély részvét is, kinek már annyi sorscsapást el kellett tűrni, és aki ezt az új csapást is csodálatraméltó lelki erővel viselte el. A császárné iránt mély fájdalomkból és a szeretett császárné iránt bensős részvétből az a forró óhaj tör ki: Isten adjon erőt császárnéknak, hogy e nehéz kísértésben Istenbe vetett bizalommal és megadással Isten akaratába elviselhesse. Az elhunyt koporsójára pe-

dig annak szellemében tegyük le a halhatatlanság koszoruját, melybe két drága virágot szövünk bele: Ausztria népeinek békéjét és urunk és császáruk iránti soha el nem lankadó szeretetét. (Általános helyeslés.)

Onok, részvétük jeléül már felemelkedtek helyeikről. Engedjék most meg, hogy inditványozhassam, hogy ez a részvétnyilatkozat a hivatalos gyűzőkönyvbe beiktattassék, az elnökség pedig felhatalmaztassék, hogy ezen gyász- és részvétmanifesztációt ő felsége elé terjessze. (Általános helyeslés.)

E manifesztáció után a Ház megválasztotta az alelnököket. Első lett Ferjencics, második Lupul.

Erre az elnök berekesztette az ülést azzal, hogy a legközelebbi ülés idejéről írásbelileg értesíteni fogja a képviselőket.

(Az urakháza ülése.)

Délután az urakháza is megtartotta megnyitó ülését. Négy órakor gyülekeztek az osztrák felsőház tagjai, a kormány részéről Thun gróf, Wellersheimb, Witteck, Blylandt, Kast, Baernreither, Jendzejovic voltak jelen.

Thun gróf miniszterelnök és a belügyminiszterium vezetője: Ó császári és királyi felsége szeptember 1-én kelt legfensőbb pátenssel a reichsrathot a mai napra összehívni kegyeskedett. Erre az ülészkiról a magas urakháza elnökéül Windischgrätz Alfréd herceg ő főmagasságát és alelnökéül Auersperg Károly herceg ő főmagasságát és Hoyos Ernő gróf ő nagyméltóságát kegyeskedett ő felsége kinevezni. Amidőn szerencsém van ezeket az urakat a magas urakházának illően bemutatni, hozzájuk azt a kérést intézem, hogy hivatalukat foglalják el.

Windischgrätz herceg elnök (az elnöki szék elfoglalva): Magas Ház! Ó felsége legmagasabb kegye által erre a diszes helyre újra meghívotván, van szerencsém mindenekelőtt legalázatosabb köszönetem érzésének kifejezést adni. Kötelességemnek fogom tartani, hogy hivatalom feladatait minden tehetséggel teljesítem és ebben kérem a tisztelt urak támogatását.

Magas Ház! (A jelenlevők főállnak.) Lesújtva ama borzasztó szereposzólásaitól, amely a császár ő felségét, a császári családot és az egész birodalmat érte, gyűltek össze most e magas Ház tagjai első ülésükre. Elmultak a gyászos aktusnak szentelt napok, amelyekben csodálatraméltó lelkierővel és keresztény megnyugvással tartotta fenn magát az, akit legsúlyosabban ért a csapás. De mely szomorúság tarja fogva a mi lelkünket és csak nehezen vagyunk képesek gonfolatainknak más irányt adni. Mert kitörülhetetlen az elhunyt nagyszony tisztelt emléke, alapadhatatlan a császáruk iránt való szeretet és odaadó részvét és változatlan az undor ama kegyetlenség fölött, amely itt elkövetett. (Helyeslés.) Elvesztettük császárnénkat, aki örömet és boldogságot hozott császáruknak, midőn hozzájuk jött, aki neki legüvebb támasza volt, amidőn mondhatatlan fájdalom érte mind a kettőjüket, aki élete végéig császári férje gondjainak és fáradozásainak fénypontja volt. Távol a világ zajától, finom érzéssel a művészet alkotásai és a természet szépségei iránt, mindenkor az emberek bajainak enyhítésén fáradozó és a legnemesebb fejedelem gyöngéd szeretetétől körvezeve viselte a nagyszony, a súlyosan megpróbáltatott anya, betegségtől sújtva, élete keresztjét és távol hazájától fejezte be életét ama hitellen és hazátlan gyilkosok egyikének elvetemdedt tette által, akiknek romboló munkája szégyene a civilizációnak és egyik legsúlyosabb csapása annak a kornak, amelyben élünk. Az egész birodalom együtt gyászol az uralkodóval, akinek mondhatatlan fájdalmát megértik és megosztják a hű lelkek milliói és mély halálát látjuk ama magasztos szavakból, amelyeket ő felsége népeihez intézett, hogy a bensőséges gyermeki részvét jól esett az ő vérző szívének. Fejezze ki az urakháza is mély fájdalmát és fogadja el azt az inditványt, amelyet most előterjeszteni szerencsém van: Határozza el a magas Ház: az elnökség megbízatik, hogy az urakháza legmélyebb gyászának és legfájdalmasabb részvétének legalázatosabb kifejezését a császárné és királyné ő felsége elhunyt alkalmából illő módon a trón számolyára juttassa.

Rövid szünet után így szól: Kimondom, hogy javaslatomat elfogadták. Megtisztelő és fájdalmas kötelességemnek fogom tartani, hogy az urakháza határozatát végrehajtsam. Mag vagyok róla győződve, hogy a Ház intencziójának megfelelőleg cselekszem, amidőn e határozat után az ülést bezárom. Legyen szabad azonban előbb még

egy dologra figyelmeztetnem a Házat. A magas Ház soha sem kezdte meg alkotmányos munkásságát anélkül, hogy hagyományos tisztelettel és szeretettel nem hódolt volna legkegyelmesebb császári urának. Mennyivel inkább van okunk erre most, amikor a keserű bánat még szorosabbra fűzte azokat a drága köteleket, amelyek az uralkodó megszentelt személyét népeivel összekötik. Halálával eltelve az irántunk tanúsított végtelen atyai kegyért, abban az chajtásban egyesülünk, hogy a mindenható Isten legyen mély gyászba borult uralkodónkkal, erősítse, oltalmazza és tartsa meg őt, és kiáltásuk mindnyájan: a császár és király ő felsége éljen! éljen! éljen!

A jelenlevők háromszoros Hoch-tot kiáltanak.

Az urakháza legközelebbi ülése holnap, kedden, délután egy órakor lesz a következő napirenddel:

1. Jegyzők választása.
2. A beérkezett iratok közlése.
3. Hat igazoló-bizottsági tag választása.
4. A kilencztagu állandó politikai bizottság választása.
5. A kilencztagu állandó jogi bizottság választása.
6. A kilencztagu állandó pénzügyi bizottság választása.

A revíziót elrendelték.

(Távirati tudósítások.)

A mai minisztertanácsban a Dreyfus-pör revízióját egyhangulag elrendelték, úgy hogy az ügyet áttették a semmitőszékhez.

Ez a hír a revízió barátainak körében nagy lelkesedést fog kelteni: a szkeptikusok aggodalmait azonban aligha fogja eloszlatni.

— A Brisson-kormány teljes kitartására és őszinteségére, a semmitőszék bírának teljes elfogulatlanságára van szükség, hogy az erős klerikális és monarchikus-katonai áramlatokkal szemben az igazságot győzelemre vigyék. Annak a görög embernek, akinek barátja volt Plato, de még jobb barátja az igazság, csekélyszámu epigonjai vannak Franciaországban. A Szajna partján is állítólag, szeretik az igazságot, de még jobban szeretik a Mercier-eket és Pellieux-eket.

Az akták tehát a semmitőszékhez kerülnek: várjuk be a legfőbb arcopág ítéletét. Ha a katonai machinációkról lehull majd, az utolsó lépés is (hisz sok már nem hullhat le), meg fog valni, vajjon akkor az igazság kiderítéséhez Franciaországnak okvetlenül bele kell-e buknia (mint ahogy Rocheforték állítják), vagy pedig a század legvakmerőbb fordulatát és a francia társadalom legbüszkébb elemeinek példátlan korrupcióját fogja-e akkor a világ még tisztábban látni, mint látja ma.

Mai távirataink a következők:

Páris, szeptember 26.

A mai minisztertanácsban az összes miniszterek megegyeztek abban a határozatban, hogy az újrafelvételi eljárást megindítják és a Dreyfus-ügyre vonatkozó ügyiratokat áttesszik a semmitőszékhez.

Faure köztársasági elnök ma délután visszatér Párisba.

Páris, szeptember 26.

Hivatalosan jelentik: Ma délelőtt az összes miniszterek Brisson miniszterelnök elnöklése alatt tanácskozássra gyűltek össze. A minisztertanács határozata értelmében Sarrien igazságügyminiszter a semmitőszéknél kérni fogja a Dreyfus-ügy újrafelvételét, amelynek megindításával megbízatik. Sarrien igazságügyminiszter bejelentette, hogy utasításokat adott a főállamügyésznek, hogy a hadsereg ellen irányuló minden támadást azonnal üldözzenek.

Páris, szeptember 26.

A minisztertanács mai határozatát Brisson elnöklése mellett egyhangulag hozta a kabinet. E határozat értelmében a Dreyfus-ügy aktáit a kormány a semmitőszékhez juttatja. Ezzel az ügyet a jogi tere vették át és most már független lesz az ügy megítélése mindenféle politikai és utcai agitációtól. A kabinet hosszú tanácskozás után hozta határozatát, amely valóságosan megszabadítja egy nagy izgalomtól.

A Brisson-kabinet lerázta magáról a felelősség rengeteg terhét, midőn a semmitőszékhez appellált, erre bizván minden további nyomozást, vizsgálatot és határozatot. A semmitőszéktől függ az is, hogy megszakítsák-e Dreyfus fogságát, hogy mikor hozzák vissza Franciaországba.

Nehogy azonban egészen váratlanul érje a szerencsétlen Dreyfust az örömhír, a kormány meg akarja engedni, hogy Dreyfusnak egyelőre csak annyit táviratozzanak, hogy feleségének meg szabad őt látogatni és csak fokozatosan fogják tudtára adni a sorsában beállott nagy fordulatot.

Sarrien még az utolsó óráig vonatkozott a semmitőszékhez fordulni a revízió-bizottság elutasító határozata ellenére. Sarrien inkább le akart mondani tárczájáról, semhogy ezt megtegye. Erre az esetre Bourgeois vette volna át az igazságügyminiszteri tárczát és indította volna meg a revizionális eljárást. Végre azonban Sarrien engedni volt kénytelen. Ugy az ő, mint társai állásfoglalását az eseményekben legutóbb beállott fordulat tette szükségessé. Különösen döntő volt erre a német felhivatalos sajtó jelentése, hogy a „petit bleu” valódi és hogy Schwarzkoppen ügynökétől való.

Ha a kormány továbbra is hagyta volna győzedelmeskedni a hazugságot, az igazságot elárulták volna a németek.

Esterháznak az „Observer”-ben megjelent vallomásában és abban, hogy a bordereaut ő írta, mármint kételkednek, mert ezt más körülmények is bizonyítják.

Ellenben Esterháznak az a védekezése, hogy ő Sandher és Henry megbízásából írta a bordereaut, neveléses, mert Esterházy csak meghalt mentő tanukra hivatkozik, akik még ha élnek, sem volnának tanúzásra képesek.

Páris, szeptember 26.

A „Libre Parole” jelentése szerint Esterházy Chanoine hadügyminiszterhez táviratot intézett, amelyben tiltakozik az „Observer” utóbbi közleménye ellen. Rochefort viszont az „Intrigueant”-ban azt állítja, hogy ő és két kártársa 300 franknyi havi járadékot adott Esterháznak, aki azonban nemrég lemondott arról és titokzatos módon Londonba utazott. Azt kérde Rochefort, hogy miféle pénzből fedezte Esterházy, akinek tudvalevőleg semmiféle segélyforrása nincs, az utazás költségeit.

Páris, szeptember 26.

Deroulode kijelenti, hogy nem való az, mintha ő tegnapi beszédében Clemenceaut, Trarieux és Jaurést a vérpaddal fenyegette volna.

A „Petit Republicque” szerint a Picquart ügyének megvizsgálásával megbízott tiszt Billot volt hadügyminiszter apósa.

London, szeptember 26.

A „Daily News” Esterháznak az „Observer” kiadótulajdonosához intézett és e hó 21-én kelt levelét közli, amelyben Esterházy tiltakozik mindennemű közlés ellen az ő felhatalmazása nélkül és minden ilyen közleményt már eleve is valótlannak nyilvánít.

Páris, szeptember 26.

Az a dementi, amely ma a „Libre Parole”-ban megjelent és amely az „Observer”-nek Esterházy-val folytatott interviewjét akarja czáfolni, inkább megerősítése annak, mint czáfolata. Ebből a dementiből világosan látható, hogy Esterházy az „Observer”-rel tárgyalt azon összegekről, amelyet a leleplezésekkéért kapnia kellett.

Esterházynek ez a viselkedése birta Brisont arra, hogy a revíziót mindenképen elhatározassa a minisztertanácson.

A mai nap egyébként még más rendkívül érdekes dolgokat is hozott felszínre. Ma végre bizonyossá vált, hogy igenis létezett egy szindikátus, amely Esterházyt elfogatlása után pénzzel segélyezte és fenntartásáról gondoskodott. Ezen titok felfedezését pedig Rochefortnak köszönhetjük. Rochefort szerint Esterházy valóságának egyetlen magyarázata az lehet csak, hogy százezer frankkal megvesztegették a czéltől, hogy hamisítónak vallja magát.

Esterházy segélyezésének történetét így adja elő Rochefort:

„Midőn Esterházy megjelent a haditörvényszék előtt, minden pénzforgása kiapadt. Védője, T e z e n a s, értesített engem Esterházy nyomoruságos helyzetéről és arra kért, hogy segítsek rajta 1000 frankkal, ennyire van szüksége a perköltségekre és élelemre. Ezenkívül arra kért, hogy három-négy barátommal álljak össze és segítsük Esterházyt havi 300 frankkal. É n a d t a m 100 frankot, melyet havonta fizettek ki neki az „Intransigeant” pénztáránál. Még két más kollegám is adott neki 200 frankot, ebből a 300 frankból élt Esterházy. Most, hogy Esterházy Londonba ment, itthagytam a 300 frankját és nagy kérdés, honnét szerzi jövedelmét.

A „Gaulois” szerint a kormány a leleplezések után kénytelen volt a jogi tételre lépni és a revízióhoz nyulni. Mindenesetre várunk még, hogy ítéletet alkothassunk magunknak e lépésről. Nagyon fontos az, hogy mit fog tenni a katona párt. A főkérdés most az, hogy nem fog-e ez a semmitörvényszék revíziós eljárása elé akadályokat gördíteni. Világosság vagy erőszak kell-e nekik: ezen fordul meg a dolog.

TÁVIRATOK

A czár javaslata.

Róma, szeptember 26. Az „Italia” közlése szerint Olaszország válaszáat Miklós czár lefegyverzési javaslatára. A válasz így szól:

A királyi kormány Muraview gróf jegyzékét beható tanulmány tárgyává tette. Mielőtt tanulmányhoz hozzáfogtunk, súlyt helyeztünk arra, hogy a nagyszerű mű irányában, amelyet Miklós császár védelmébe vett, már az első pillanathban kifejezzük legőszintébb óhajtasainkat és azt a tiszteletteljes rokonszenvet, amellyel kezdeményezését üdvözlöttük. A tanulmányozást immár befejeztük. Kétségtelen, hogy az a probléma, amelyet Miklós császár a hatalmak ítélete alá terjesztett, nehézségeket rejt magában. A lefegyverzés kérdése mellett más kérdések merülhetnek fel, amelyekre nézve a különböző vélemények talán nem egyeznének meg kellően és amelyek, ha belevonatnának a tanácskozásba, magának a tervbe vett értekezletnek kebelében nézeteltéréseket idézhetnének elő, amelyeknek esetleges következményei bizonyára gondot okoznának. De mi nem tartjuk e nehézségeket legyőzhetetleneknek. Elegendő, ha az értekezlet programjából kiküszöböltetik mindaz, ami

nem áll szükségképpen összeköttetésben a béke művel, amelyre törekszünk, vagy ami az eredményt veszélyeztethetné. Elegendő, ha a fölöttébb bonyolult kérdésektől, amelyeknek pillanatnyi szükségessége nem lép előtérbe, különválasztatik az az egyszerű, világos eszme, amely a hatalmas uralkodót lelkesítette és amelyre nézve a meggyezés a kabinetek között bizonyára lehetséges volna, mielőtt döntésüket saját felelősségük tudatából meritenék. Elegendő egy szó a bölcsen megszerkesztett és világosan körülírt programban, hogy a vita az engesztelékenység és a kölcsönös előzékenység terén megmaradjon. E program alakba öntése természetesen a császári külügyi hivatal dolga. Már most is teljes bizalom tölt el bennünket az iránt, hogy az olyan lesz, aminőnek mi óhajtjuk és nem szükséges azt előbb bevárnunk, hogy az előttünk fekvő javaslattal szemben formális határozatot hozzunk.

Kérem tehát önt, közölje Muraview gróffal, hogy a császári kormány meghívását az értekezleten való részvételre a királyi kormány elfogadja és hogy készek vagyunk minden erőnkkel hozzájárulni ahhoz, hogy a vállalkozás szerencsés eredményre vezessen.

A jegyzék, amely szeptember 15-én kelt, a szent-pétervári olasz nagykövethoz van intézve és Canevaro külügyminiszter irta alá.

Vilmos császár külföldi útja.

Berlin, szeptember 26. A „Kreuzzeitung” értesítése szerint a német császári párnak szentföldi útja alkalmából Jaffában német postahivatalt állítanak fel, amely mindennemű postai teendőket foglalkozik majd.

Exoticus háboru.

Páris, szeptember 26. Trouillot gyarmatügyi miniszter St.-Louisból (a Senegal mellett) táviratot kapott, amely ezeket jelenti:

Miután Woelfel hadnagy szeptember 9-én a Cavalry-folyótól hatvan kilométernyire több ellenes csapatot megvert, visszaverte Szamori fiának, aki a francia csapatokat meg akarta lepni, hat óráig tartó támadását. Az esetek között van Szamorinak Biloli nevű tisztje is. Woelfel hadnagy ötezer foglyot és temérdek fegyvert és élelmiszert ejtett zsákmánnyul. A diadal után 20,000 benschülött meghódolt és 3000 darab fegyvert szolgáltatott ki a francziáknak. Woelfel hadnagy találkozott Gaden kapitány seregével, amelyben nagy lelkesedéssel üdvözölték. Francia részről csak egy tirailleur sebesült meg.

A kínai palotaforrádalom.

Frankfurt, szeptember 26. Tien-Sinből távirják a „Frankfurter Zeitung”-nak:

A kínai császár a nagy palotaforrádat azzal idézte elő, hogy egy edictumot adott ki, amelyben az európai ruházat hordását és a czopf levágását rendeli el. Hét angol hajó érkezett ma Takuba. Anglia előnyöket akarna magának biztosítani, Németország további konzessziókat fog kérni Schantungban. (N. Fr. Pr.)

Bezárt szeminárium.

Varsó, szeptember 26. A klerikális „Kurier Posenanski” szerint a wloslaweki, zingí és sandomiczi püspöki szemináriumokat az orosz kormány bezáratta. A bezárás oka az, hogy a püspökök ellenszegültek a kormány ama rendelkezésének, hogy számos tantárgy orosz nyelven adassék elő.

Az anarchia ellen.

Berlin, szeptember 26. A „Nationalzeitung”-nak valószínűleg a kormányhoz közel álló helyről jelentik, hogy az olasz kormány az európai hatalmakkal kezdeményezte az anarchizmus ellen való együttes eljárást. Egyelőre azonban még nem tett javaslatot konferencia összehívására. Olaszországnak általánosságban tartott javaslatára a hatalmak beleegyezőleg válaszoltak. Most már várják az olasz kormány részletes indítványait. (N. Fr. Pr.)

HIREK.

Az olvasókhöz.

Az „Országos Hirlap” rövid pályája egy új stádiumához, ez év utolsó évnegyedéhez jutva, önérzetesen tekinthet vissza múltjára, melyben megfelelt mindannak, amit programjában ígért, hogy a szabadelvűségnek, a magyar értelemben vett szabadelvűségnek lesz közlönye, megmondván az igazat föl felé és lefelé, de tisztességes hangon. Hogy nem nyul senkinek a privát dolgaihoz, de szembeszáll a leghatalmasabbakkal is ott, ahol a közérdekről van szó. Olvasóink a tanuk arra, hogy ezt az ígéretünket betartottuk. S hogy ezt megértette és méltányolta is a közönség, mutatja az, hogy fiatal lapunk, ami szinte példátlan a journalisztika történetében, már az első évben felküzdötte magát a legelterjedtebb hazai lapok közé.

A lapnak ez a lelkes felkarolása buzdít arra, hogy még erneredetlenebb buzgalommal folytassuk az „Országos Hirlap”-ot s nem lankadva és el nem kedvetlenedve a politikai küzdelmekben, képviselői legyünk annak az egyedül okos irányzatnak, mely a komoly, okos és becsületes bírálatban találja a hirlapírás kötelességét, a magyar nemzet érdekét pedig abban, hogy kockázatot ugrások helyett minden alkalmas pillanathban előre lépjen a nemzet, ha csak féllépéssel is, de mindig előre.

Nem vagyunk barátjai a nagy szavaknak, öblös ígéreteknek és a virágos frázisoknak. Az igazság egyszerű ruhában jár és szűkszavu. De egyet ígérhetünk, hogy az „Országos Hirlap” nem fuzionál senkivel, mint azt híresztelni próbálták, nem vacillál se erre, se arra, nem befolyásolja se párttekintet, se a népszerű álláspontok pillanatnyi varázsa, megterhetetlenül a maga útján, azon az uton, melyen a magyar nemzeti állam teljes kiépítéséhez kell a köveket összehordani.

Az „Országos Hirlap” egyszersmind a család lapja kívánván lenni, nagy figyelmet fordít arra, hogy a család minden tagja, az is, amelyik a politikával nem törődik, megtalálja ami érdekli. Tárczáit a legjobb írók írják, hírvorata friss, táviratai a világ eseményekről gyorsan értesítik a közönséget, levelezőket tart Európa majd minden jelentékeny városában s összeköttetésben áll a hirscholgalat összes, folyton tökéletesedő forrásaival. Gazdasági rovata pedig annyira gondos, hogy az első helyet vívta ki magának és a gazdaközönség előtt valósággal nélkülözhetetlen.

Regényeit akképen válogatja a világ irodalmi remekeiből, hogy azok az abszolút irodalmi becs mellett a kisasszonyok olvasmányai is lehessenek s amellet érdekfeszültségben tartsák a legfinnyásabb irodalmi inyenczet is. Mikszáth Kálmán, kinek „Uj Zrinyiász” című regénye nagy szenzációt keltett az egész országban s melyet a külföldiek is fordítanak, új, de még annál is érdekfeszítőbb művet írt lapunknak, melynek közlését rövid idő múlva megkezdjük.

Október elsejével új előfizetés nyílik lapunkra:

Előfizetési árak:

Egy évre 14 frt — kr.
Félévre 7 frt — kr.
Negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt 20 kr.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **A király Wallisesben.** Bécsi tudósítónk telefonozza, hogy ő felsége a király holnap Ferencz Salvator főherczeg és neje látogatására különvonaton Walliseba utazik.

— **Az egyiptomi alkirály Bécsben.** Abbas, egyiptomi alkirály ma Bécsbe érkezett.

— **A német császár nővére Répcelakon.** Fejedelmi vendég jó szombaton Magyarországba, Vilmos császár nővére, a szászmeiningeni nagyherczegnő. Szentmártoni Radó Kálmán valóságos belső titkos tanácsos látja a nagyherczegnőt vendégül, a Radó-család répcelaki ősi kastélyában. Radó Kálmán leánya, Posadlovsky Lórássági tisztné, a porosz pénzügyminiszter öccsének a felesége, kedvelte meg a nagyherczegnőt a magyar nagyúr asszonyt, s ez ébresztette föl vágyakozását Magyarország és a magyar főúri élet megismerésére. Répcelakon fejedelmi pompa és szíves magyar vendéglátás várja Vilmos császár nővérét.

— **A toszkánai nagyherczeg Gödöllőn.** A toszkánai nagyherczeg vasárnap délután hadsegéde, Lilién báró kíséretében Gödöllőre érkezett. A fogadtatás a nagyherczeg határozott kívánságára ezúttal elmaradt.

— **Püspök, aki fél a templomba járni.** Zmejanovits verseczi szerb püspök ellen tudvalevőleg merényletet követtek el, amint egy processzion funkcionált. A püspök ez idő óta nem volt a székesegyházban. Amint a Temesvárott megjelenő szerb ujság, a „Budatynost“ Zmejanovits püspök lapja írja, negyvenhatgy kúldöttség kereste fel most a püspököt, kérve, hogy járjon ismét a templomba. Zmejanovits püspök határozottan kijelentette a versecziek kúldöttségének, hogy többé sohase megy a verseczi templomukba. Nem mehet oda, sőt mindent el fog követni, hogy székhelyét Verseczről eltegyék. Addig meglesz templom nélkül is.

— **A nap fia.** A kínai császár, aki — mint jelentették — állítólag egy palotaforradalomnak esett áldozatul, az utóbbi időben tudvalevőleg roppant hévvel fogott hozzá hatalmas birodalma reformálásához és épen ezzel vonta magára anyjának és a czopfos mandarinsergek haragját. Hogy egyébiránt mily módon gondolta az ég birodalmának felséges ura négyszáz milliónyi népe közt az európai szokásoknak és műveltségnek magyát elhinteni, azt csak a következő esetből sejtethetjük: A császár Angolországból egy zongorahangolót hozatott külön arra a célra, hogy a palotájában levő egyetlen zongorát meghangolja. A művész a reábizott feladatot a legnagyobb gondnal és lelkiismeretességgel oldotta meg. A császár annyira meg volt vele elégedve, hogy rögtön elküldte hozzá angol szerkezetű disznintáját, hogy — azt is reparálja meg.

— **Halálozás.** Szász László nyugalmazott kiriai bíró, a fővárosi törvényhatósági bizottságának tevékeny tagja, a tereztvárosi iskolaszék elnöke, ma délután Gödöllőn meghalt. Az elhunyt tagja volt a tereztvárosi kaszinónak, mely holnap fél hat órakor tart ülést, hogy a temetésen való részvétel módjait megállapítsák. A közügyekben tevékeny részt vett, a köztisztviselőkben álló férfiu temetése szerdán délután lesz.

A csillagvizsgálók kongresszusa. A csillagvizsgálók nemzetközi kongresszusa alkalmából Budapestre jött tudósokat Konkoly-Thege Miklós meghívta Ó-Gyallára, hogy ottani csillagvizsgálóját megtekintsek. Az idegen tudósok tegnap utaztak le Kövesligethy Radó és Lakits dr. kíséretében. Darányi miniszter képviselőtében Malcomes Jeromos báró miniszteri osztálytanácsos volt velük. A vendégek szakértő kalauzolás mellett tekintettek meg a csillagvizsgálót, amelynek gondos berendezése rendkívül megtetszett nekik. Magyaros vendéglátás után estefelé tértek vissza Budapestre, ma délelőtt pedig folytatták tanácskozásukat. Az ülést Seliger elnök tíz órakor nyitotta meg. A jegyzőkönyv felolvasása után a számvizsgálók terjesztették be jelentésüket, a jövő évi közgyűlés helyéül végül Heidekerg városát választották, majd hosszú vita után elhatározták, hogy csillagászati évkönyvet adnak ki. Ezután ismét folytatták a tudományos előadásokat. Előnek Porro

tanár, a turini csillagvizsgáló kiküldötte beszélt francia nyelven Piazzai megfigyeléseinek újra való redukeziójáról. Az elnök ezután az ülést délután két óráig felfüggesztette. Szünet alatt a tagokat az udvarban lefényképezték. A délutáni ülésen Mariuse, Wolf és Chev tartottak érdekes előadást, ülés után pedig a társaság kocsikra ült és ezeken a város megtekintésére indult. Az utolsó ülés holnap, 27-ikén délelőtt tíz órakor lesz.

— **Felrobbant tűzijáték.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap Torontóban, ahol az olasz trónörökös pár jelenlétében a „Puglia“ nevű hajót bocsátották vízre. Mint egy távirat jelenti, a tűzijáték közben, amelyet a trónörökös pár tiszteletére rendeztek, egy hid, ahol a tűzijátékhoz való rakéták száz-számra voltak felhalmozva, hirtelen kigyulladt. Valamennyi rakéta menydörgésszerű robajjal egyszerre felrobbant. A hidon álló közönséget a légnyomás roppant erővel egy szálig a partra dobta. Egy ember azonnal meghalt, heten súlyosan megsebesültek. A városban a szerencsétlenség, mely könnyen óriási katasztrófává válhatott volna, nagy izgatottságot keltett.

— **Esküvő.** Hegedüs Lóránt országgyűlési képviselő, Hegedüs Sándor országgyűlési képviselő fia, ma délelőtt esküdték örök hűséget Navratil Margitnak, Navratil Imre egyetemi orvostanár leányának. A templom zsufozásig megtelt közönséggel, melynek soraiban ott voltak a többek között: Falk Miksa dr., Berzeviczy Albert, Brázay Kálmán, Ruffy Pál országgyűlési képviselők. A násznagy tisztelet a vőlegény részéről Jókai Mór, a menyasszony részéről Keleti Gusztáv királyi tanácsos festőművész töltötte be. A nyoszolyó-leányok rózsaszín, a menyasszony hosszú-uszályos fehér selyemruhában volt. A násznép férfitagjai pedig valamennyien fényes díszmagyarban jelentek meg. Nyoszolyó-leányok voltak: Keleti Jolán, Keleti Dolli és Keleti Palika, továbbá Hegedüs Rózsa, Hegedüs Irén és Móhr Lujza. Vőfélyek pedig: Navratil Ákos, Navratil Dénes, Hegedüs Sándor és Keleti Dezső voltak. A násznép között láttuk Fenyvessy Ferenczét, Fesztly Árpádot, Hegedüs Istvánt, Hegedüs Bélát, Jánossy Bélát, Stóger Ákost, Mészáros Károlyt. Az esketést Szász Károly evangélikus-református püspök végezte. Az esküvő után a lakodalmasté a nemzeti kaszinó földszinti termébe vonult, ahol villásreggeli volt, a fiatal pár ezután külföldi nászutra indult.

— **Luccheni.** Genfi tudósítónk jelenti ma táviratban: Ma érkezett ide Nápolyból Luccheni életének részletes leírása, amelyet rendkívül fontosnak tartanak. Még csak néhány adatot kell megszerezni és azután a Luccheni ellen folytatott vizsgálat az államügyész nézete szerint véget fog érni. A gyilkos büntetésait majd egy későbbi időpontban fogják kihallgatni. Egyelőre azon van a törvényszék, hogy Lucchenit mielőbb esküdték a tárgyalás.

Több oldalról hangsúlyozták, hogy a mostani esküdtészi tárgyalási terem nem lesz elég arra, hogy a számos előkelőséget, a sajtó képviselőit és a többi közönséget befogadják. Csak hogy a kormány nem akar Luccheni számára más tárgyaló-termet adni. Egyik miniszter ez ügyben így nyilatkozott:

— Ennek a banditának nem adjuk meg ezt a tiszteletet. Ez az ember oda való, hol a többi hozzá hasonló gonosztevőket elítélik: a közönséges gyilkosok padjára.

— **A párisi merénylet.** Megirtuk a napokban, hogy Paulmier képviselő felesége a „Lanterne“ szerkesztőségében Olivier segédszerkesztőre egy újságírók miatt többször rálőtt. Erről az esetről újabban a következő részleteket kaptuk: Paulmier normand képviselő levelet írt a hadügyminiszternek, amelyben felszólítja, hogy akadályozza meg, hogy az újságok folyton gyalázzák a hadsereg legelőkelőbb tagjait és ócsárolják az egész hadsereget. A „Lanterne“ szerkesztője ezt a levelet igen különös kommentárral adta ki. Azt mondta, hogy furcsa dolog, amit Paulmier művel: a hadsereg becsületéért aggódik, a magáéval pedig nem törődik. Célzásokat tett arra, hogy a képviselő tuda-

tosan harmadik személy a házában... hogy a Moulin Rougeban fölpofozták és nem vett elégételt s még több hasonló kellemetlenséget beszélt el a cikkíró. Paulmier ekkor Normandiában volt, a feleségének azonban elvitte a lapot egy barátjához, aki az inkriminált passzust kék plajbászsal jól megjelölte. Az asszony elolvasta a cikket, elbucszott a barátjától, elment tanácsot kérni néhány barátjához és vett egy nagykaliberű revolvert. A revolverrel hazament Paulmierre, átöltöztetett feketébe, aztán elment a Madeline-templomba, hogy az ég áldását kérje vállalkozására. Onnét elment a szerkesztőségbe és Milleraud főszerkesztőt kereste. Kétszer is elküldték, hogy a főszerkesztő nincs ott. Paulmier harmadszor is visszament.

— Jó, akkor vezessenek a segédszerkesztőhöz, mondta. Bevezették Olivierhez.

— Az önök lapja gyalázatos dolgot írt rólam! Ez hallatlan szemtelenség!

Olivier szólni akart, Paulmier azonban előrántotta revolverét és háromszor rálőtt. A golyók altestén, jobb oldalán és a mellén találtak. Sebei életveszélyesek. Paulmier azután egészen nyugodtan leült a kanapéra; várta, hogy elfogják. Nemsokára megjelentek a rendőrök, akik elvitték a rendőrségre. Oliviert kórházban ápolják.

— **Az emberevő Bismarck.** A francia élelapoknak állandó céltáblája volt az elhunyt hajdani vaskancellár, Bismarck herczeg. Ezeket a karrikaturákat most összegyűjtve kiadta egy stuttgarti nyomdász. A sorozatban az első kép 1868-ból való, Bismarck mint buldog van rajta feltüntetve, amint egy egérfogót állít fel. A kancellár harcz kedvére tesz célzást a francia élelap. Érdekesebb ennél egy másik karrikatura, amely vadembernek tünteti fel Bismarckot, akinek minden öltözéke — egy érc-süveg. A vadember asztalnál, előtte egy pohár és egy tányér van. A poharán ez a felírás van: Sadowa. Tányérján teljes hadifelszerelésben egy francia katona áll. Bismarck meg akarja enni, de az szuronyt szegez ellene és rászól:

— O mon bonhomme, cette fois tu trouveras des crêtes.

De hát nem egészen úgy történt. Záradéku egy eredeti rajz van a füzetben. Bismarck felpancélózva áll a gyök között. Mindent hó borít el. A távolságból közeledik kaszájával a halál. Bismarck ezzel fogadja:

— Hiába közeledsz, én nem mehetek. Örököm kell az enyéim fölött.

— **Az arnauták garázdálkodása.** Mint belgrádi tudósítónk táviratozza, Risztovacz szerb határközségbe török arnauták betörték s a legszebb leányt lórakapva, elnyargaltak. A határőrök túldöbözötték őket, s mikor látták, hogy a leány akadályozza őket menekülésükben, meggyilkolták és ledobták a lóról. A leányablókat nem fogták el.

— **A menyasszony becsületéért.** Indenburgból (Ausztria) írják a következő tragikus esetet: Két vasuti hivatalnok a múlt hét szombatján véres pisztolypárbajt vívott az ottani katonai lövöldében, mely alkalommal Pilar tartalékos hadnagy halálosan megsebesült. A szerencsétlen fiatal ember, aki menyasszonya becsületéért szállott síkra, tegnap belehalt sebébe. Ellenfelét, Wagnert, letartóztatták és az indenburgi törvényszék fogházába szállították, mert habár tisztí egyenruhában párbajozott, az esetet elmulasztotta a katonai hatóságnál előzőleg bejelenteni és így ügyében a polgári törvényszék illetékes. A tragikus véget ért fiatal ember holttestét ma szállították át Villachba, ahol szülei laknak. Apja börtönőrmeister, aki a legnagyobb nélkülözések árán neveltette egyetlen fiát, hogy biztos ekzsisztenciát biztosítson neki. A huszonöt éves fiatal embert minden ismerőse kedvelte és becsülte és így a legnagyobb részvét kíséri sirjába.

— **A gyilkos automobil.** Párisban most, aki csak teheti, automobil-kocsit szerez be és ezen száguld végig Páris utcáin. A kocsikkal együtt napról-napra szaporodnak az automobil-kocsik okozta elgázolások és egyéb balesetek, de a tulajdonosok mit se törődnek azokkal, sőt versenyeznek abban, hogy kit birtárolt meg a rendőrség.

legtöbbször gyorsajtásért. Most ismét két halál-
végű szerencsétlenséget jelentenek Párisból. Az
egyiknek áldozata Justin Pau, Rotschild Hen-
rik báró kocsijának gépésze, aki kiesett az
eszeveszett gyorsasággal rohanó gépkocsiból és
szétzúzott koponyával, holtan terült el a közve-
zen. — Hasonló természetű szerencsétlenség fosz-
tott meg életétől egy Mayade nevű ismert gépkocsi-
tulajdonost. Két barátja kíséretében gépkocsiján
kirándulást tett Barberieux környékére. Itt ki akarta
próbálni a kocsi sebességét és eközben oly erővel
rohant neki egy kereskedő kocsijának, hogy mind-
nyáján kiestek a gépkocsiból. Barátai csak köny-
nyebb természetű sérüléseket szenvedtek, de Mayade
maga oly erővel zuhant a kavicsos országútra,
hogy belső elvérzés következtében még időközben
meghalt.

— **A báboslegény drámája.** Princz Mihály
kis-kanizsai báboslegény, aki Spachi Fülöpné mesz-
kalácsos asszonynyal, mint ennek az üzletvezetője
szerelmi viszonyban élt volt, de az asszony fiának
hazaérkezése után a szolgálatból elbocsátották, nem-
régiben a vásárban revolverrel lőtt Spachinéra,
amiért ez visszafogadni nem akarta. Princzet a
merénylet után letartóztatták, de a vizsgálati fog-
ságból tegnap kieresztették. Egyenesen Spachiné-
hoz ment, de innen kiutasították. Mikor már jó
messze járt, Spachiné fia utána indult, a kis-kaniz-
zsai töltésen utólerle s a nála levő késsel leszúrta.
Aztán önként jelentkezett a kanizsai rendőrségnél.
A rendőrség emberei a báboslegényt nagy vértócsá-
ban, eszméletlenül találták meg s bevitték a köz-
kórházba, ahol még mindig öntudatlanul fekszik.
A szurás halálos. Spachiné fia, akit letartóztattak,
azt vallja, hogy egyfelől azért a szégyenért akart
Princzen boszut állani, amelyet ez a családjának
okozott, másfelől örökre ártalmatlanná akarta tenni
öt, hogy anyját meg ne ölhesse.

— **Vitrioldráma a templomban.** Bécsből je-
lenti tudósítónk: Nagy rémületet okozott vasárnap
reggel Pottenstein község templomában egy ekese-
redett asszony, aki vitriolt öntött egy leányra.
Modrai Mária weissenbachi bábaasszony már rég-
óta rossz lábon élt a férjével, mert megtudta, hogy
egy pottensteini leánynyal viszonya van. Az asszony
sokáig kérte a férjét, hogy hagyja abba a leány-
nyal való viszonyát, a férj nem hallgatott rá. A meg-
csalt asszonyt annyira elkésérítette ez a konokság,
hogy megleste a leányt a templomban s míg a
pap az áldást elmondta, végigöntötte vitriollal a
boidogtalant. A szerencsétlen leányt egészen össze-
égette a maró folyadék, amely kivüle még
k i l e n e z m á s n ő t i s, többé-kevésbé súlyosan,
megsebesített. A merénylő asszonyt a templomi
nép rögtön elfogta és átadta a rendőrségnek. Ott
bevallotta, hogy már néhány hónap óta tervezte
ezt a boszút

— **Büntetés elől a halálba.** Gressó Györgyné
podhragi lakos — mint löcsei tudósítónk írja —
valami apróbb lopást követett el. Tegnapra hívta
kijelölésre a bírót, de az asszony nem ment el.
A büntetés elől a halálba menekült, felakasztotta
magát lakása padlásán.

— **Öngyilkosság szerelemföltételeiből.** Péntek
Lajos debreczeni lakos, az ottani Steuer József
czég üzletvezetője, öngyilkosságot követett el. Szó-
bájában levette a függőlámpát és a kapcsolóra fel-
akasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt.
Öngyilkossága okául szerelmi feltételekességét em-
legetik.

— **Vasárnapi történetek.** Szelyiglyer József
és Apáthy Aladár tegnap kirándultak Budafokra
és némileg folleges lelkiállapotban betértek egy
csárdába. Itt javában polkázott a budafoki arany-
ifjuság és a kevésbé ütemes járásu két jóvevény
összetűzött az egyik sváb legényével. Nagy háboru-
ság következett, Szelyiglyer keresztül lőttek, össze-
szurkálták, aminek láttára Apáthy, a józan közép-
utat nem találva, kiugrott az ablakon és elmenekült.
A súlyosan sérült fiatal embert a mentők behozták
a Rökus-kórházba, a budafoki aranyifjuságból
pedig néhányat a csendőrség vett pártfogásába. —
Bertalan István, Petőcz Ferencz, Gulyás Gusztáv,
Szeiter György és Petőcz József munkások az
éjjel a Promontori-uton borköziállapotban össze-
veszttek s egymást véresre verték. Legsúlyosabban
sérült meg közülük Szeiter, akit a kórházba is-
kellott vinni s vagy két hétig őrizhetni az ágyát.

Naplrend.

Naptár: Kedd, szeptember 28. — Római kath.:
Koz. és Demj. — Protestáns: Koz. és Dömj. — Görög
ország: (szeptember 15.) Nikéta vt. — Zsidó: Tischr.
11. — Nap két 5 óra 39 perczkor reggel. — Nyugszik:
5 óra 30 perczkor. — Hold két: délután 4 óra 6
perczkor. — Nyugszik 2 óra 25 perczkor éjjel.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
A miniszterelnök nem fogad.

A földművelésügyi miniszter fogad d. u. 4 ó.
Nemzeti múzeum: régiségár, nyitva délelőtt
9—1-ig. Többi árai, köztük a néprajzi osztály is
(csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett
tekinthetők meg.

Technologiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.
Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és
2—5-ig.

Országosképtár az Akadémiában nyitva 9 órától
délután 1 óráig.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz
óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható
reggel 9-től este 7 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek
jegy 30 krajczár.

A Hegyi páter ügye.

(Kiküldött tudósítónktól.)

A csongrádi próféták jövendő ése, akik vasár-
napra nagy vihart jeleztek, nem vált be. Most
jövők Csongrádból, amely ma kihaltabb és csönde-
sebb, mint egyébkor. Hétfőn reggel a páternek
tábori asszonykara főképviselőjéhez, Pikó Pannához
érkezett sürgőnye szerint, Hegyi utban van Róma
felé. Egyébként a sürgöny szerint a római ut csak
sürgetése a mielőbb bekövetkező fejleményeknek.
A csongrádiak készüljenek nagy ünnepekre, mindez
a telegramban benne van: legközelebb
m e g é r k e z i k V a s z a r y h e r c z e g p r i -
m á s s a l, aki nemcsak kétszer a keblére ölelte,
de megigérte, hogy maga megy le Hegyivel, hogy őt
behelyezze a plébániába. A sürgönyt szájról-szájra
hordták ma reggel. Sok a kételkedés, mert már hus-
vét óta hirdeti Hegyi, hogy újra plébánosuk lesz.

— Husvétra én is föltámadok — mondotta.
Majd második fix terminus a pünkösdi lett.

— Pünkösdre szállok, kedves fiam, a plébá-
niába, a legutolsó fix terminus pedig karácsony.

— A kis Jézuskával én is megszületek nektek
igaz pásztorul, — hangzik a legújabb hitegetés.
Maradjatok veszteg.

Ez a tanács szinte felesleges most. Nagyon
is veszteg maradnak a csongrádiak, aminek az az
oka, hogy szeretnék, ha a katonaság mielőbb el-
távoznék. Egyébként is az a két század katonaság
ellenzéki tulás. Mindössze a 46-ik gyalogezred 13.,
14., 15. és 16-ik századából van itt századonként
23 legény Schiffer kapitány parancsuoksága alatt.
Először magánháznál akarták őket bekvártélyozni,
és már föl is irták a bogárhátú házak falára, hogy
hová hány katona lesz elszállásolva. De utóbb mást
gondoltak s a katonai kirendeltséget a városháza
udvarán helyezték el. A katonaság különben is
csak néhány napig marad, mert a csendőrséget
harmincz főre egészítették ki.

Egész vasárnap Csongrádon maradtam, hogy
a legjobb forrásokból szerezzek információkat a
Hegyi-ügy mai állásáról; elmentem oda, ahol akta-
szerüleg nyerhettem autentikus adatokat; fölkeres-
tem a Hegyiért lelkesülő köznépet is, hogy meg-
tudjam, miért rajognak ma annyian Hegyiért,
kitől 1892-ben meg akartak mindenáron szaba-
dulni s akkor monstre-küldöttséget indítottak a
váci püspökhöz, kérve Hegyinek sürgős elhelyez-
tetését.

A Hegyiért rajongók ezt mondták nekem:

— Az „öreg Hegyit“ (mindenki így mon-
dotta) nem engedjük, mert a néppel tart; mert
sok ájtatos célú társaságot szervezett, mert meg-
nézte az urak dolgát. Hiszen ezért is üldözik.

— Igaz az, hogy felzendülnek, ha Hegyi nem
lesz a papjuk?

— Az nem igaz. „Cibizált“ nép vagyunk mi
és bizunk benne, hogy az igazság győz. Most se
volt szükség a katonaságra.

Azok a csongrádi források, ahol aktszerűleg
is kimutathatják, a miket mondanak, koncedálják,
hogy nem lehetetlen, miként pápai bréve jöhetett,
amely Hegyit plébániájába visszahelyezi. Nem le-
hetetlen, hogy Schuster püspök a pápai brévet az
„ex informata consciencia“ egyházi jogi elvénél fogva
visszatartja. Ugyanis az egyházmegyei püspökök-

nek papjaikkal szemben meg van az a hatalmuk,
hogy még felsőbb felmentésre is felfüggesztve tart-
hatják őket. Miért teszi ezt Schuster? Talán sze-
mélyes boszúból? Nem. Ha nem mert az augusztus-
ban fogantatott plébánosi vizitáció oly
főbenjáró üzemeket derített ki Hegyire, melyek
ismét a fölfüggesztést vonják maguk után.

Hegyinek ugyanis egy, már lefolytatott és a
pápa által is megbírált ügye van, mely megindult
a bieli és wiententhuri kolostorokban gyűjtött s el-
sikkasztott misepénzekért. A püspöki, érseki szent-
székek javadalmazásának elvesztésére ítélték őt;
a primási szentszék — itt már belejárt a Zichy
Nándor gróf közbelépése — fölmentette, egy-
szerűen azzal indokolva a fölmentést, hogy Hegyi
a misepénzekről számadással csak a saját lelki-
ismereténk tartozik. Ez az ítélet ment el Rómába,
és Hegyi szerint a primási szentszék ítéletének
álláspontjára helyezkedett a pápa.

Igy tehát Hegyi a plébániába behelyezendő
lgnne, ha augusztus 28-án ki nem száll Csongrá-
don egy újabb egyházi vizsgálóbíró: Matejka
Vilmos ecseri plébános, kerületi esperes és Galcsok
Yinceze tanulmányi felügyelő, akik mert Justin
Pálné, Draskovits örökösei, Baghy Rozál, Gyórai
Döme István által alapított és elűnt misepénzek
miatt az egyházmegyén följelentéssel éltek, az ösz-
szes alapítványi misékre kiterjeszkedő vizsgálatot
tartottak.

M e g l e p ő f ő l f e d e z é s e k e t t e t t e k.

Hatvannyolcz misealapítványt tevők a feszület
előtt esküdtek meg és nyugtát prezentáltak Hegyi-
től, hogy ők 100—300 forint között változó mise-
alapítványt tettek. A hatvannyolcz alapító kezdet-
ben (a följelentőkön kívül) vonakodott vallomást
tenni, de a feszület előtt kelvén esküt tenni, végre
— kénytelen-kelletlen — vallottak „a szeretett“
papjuk ellen. Hiányzik továbbá a sírhelyek után
beszedett díj, a templompénz, amely körülbelül
tizenkét ezer forintot tesz ki.

A püspök tehát nem helyezi be Hegyit a
pápai bréve daczára hivatalába, mert az utóbb
kiűnt hiányok miatt úgy is újra föl kellene függesz-
tenie és ez még nagyobb föltűnést keltene, még
jobbban megsibbasztaná ott a hiteletet.

A Hegyi lelkiismeretlen pénzkezelésére és
ezekre még a vizsgálat ki sincs terjesztve, két fel-
tétlenül autentikus adatot hallottam. Vannay Ferencz
tanár által megfestette Hegyi a purgatórium és szt.
Anna oltárképét. Mindkét képet két istenes asszony
fizette ki a sajátjából Hegyinek. Özvegy Kocibáné
két-zár forintot adott át e czélra. Hegyi pedig
adós maradt a tanárnak, aki a megrendelő asszo-
nyokat (akiknek a neve áldozatkésztségük révén a
képre került) pörölte. Ekkor derült ki, hogy a pénz
Hegyi zsebeiben hever évek óta. A másik eset még
jobb. Hegyinek egy másik istenes asszony egy
örök égő lámpára száz forintot adott, hasonló czél-
ból a lámpa árát egy másik jámbor asszonytól és
is kikönyörögte Hegyi. Aztán a lámpát megvette —
hitelbe. Most pörölik az áráért. Mire költötte Hegyi
a tengerpénzt? A csongrádi plébánia egyike a
legjobbknak, tíz-tizenkétezer forint évi jövedelem
jár vele. Mikor Hegyi Csongrádra jött, hatvanezer
forint magánvagyonra volt. A svájci misepénzek,
a csongrádi postakönyv tanúsítása szerint, 54000
frankot szállítottak. A csongrádi plébániahányok
tizenkétezer forintba szöktek. Elment nagyrészt arra,
hogy Szivákot Csongrádon kibuktassa, elment a
Sima Ferenczcel való barátkozására és a csongrád-
megyei egyesült ellenzék elnöki reprezentálási költ-
ségekre. A nyomda, a gőzmalom-részvénytársaság
szintén sok pénzt elnyelt és hogy a hangulatkel-
tésre mit szokott költeni, kiviláglik abból, hogy
szombaton az a hír, hogy őt a hercegprimás
megölelte, harmincz forintjába került. Ennyi áru
sürgönyt menesztett le Csongrádra az érdekes kör-
ülményről. Pedig ma mindössze negyvenegy forint
tartásdíjat kap havonként.

Állandó lakása Csongrádon Ockó Anna tyuk-
kofánál van. Különösen tejsze-vajba fürösztö az ál-
dott csongrádi nép. Mindennap másnál soros koszt-
on. Az egész esethen legmegindítóbb ennek a jó-
hiszemű népnél a szinte elbeszélhetetlen ragasz-
kodása.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A vigjáték tragédiája. A cím egy kissé különös, de azért talál. A Somló Sándor pályanyertes vigjátékáról a „Királyi házaselet”-ről van ugyanis szó, mely olyan idős, mint a Vigszínház, de a koszoru daczára folyvást hajléktalanul köböröl. Két teljes esztendőn keresztül a szerző hiába kardoskodott, hogy vigjátékát előadják. Mindig azzal tértek ki a kívánságának, hogy a koszűrűs vigjáték kiállítása nagyon költséges volna s fiatal színház ilyen kockázatba nem mehet bele. Különösen Keglevich gróf hangoztatta ezt, aki akkor még a Vigszínház egyik igazgatója volt. Somló végre elvesztette a türelmét és visszavette vigjátékát. Most a Nemzeti Színházhoz nyújtotta be, amelynek a darab előadását elég különösen kellett volna jeleznie, kinyomatván a Nemzeti Színház plakátjára, hogy a vigjáték a Vigszínház pályázatán nyert koszorút. De azért a színház elfogadta előadásra. Am azóta Keglevich gróf megint a Nemzeti Színház élére került és Somló vigjátéka alighanem bajba jut, mert az intendáns tudvalevőleg a takarékoság hangsúlyozásával köszöntött be. Ha aztán az intendáns csakugyan ragaszkodik ehhez az elvhez, akkor Somló vigjátéka folytathatja tragikus vándorútját, még olyan színházhoz jut, ahol Keglevich nem volt és nem is lesz.

* A katonák. A Vigszínház első (és eddig egyetlen) eredeti ujdonsága Thury Zoltán háromfelvonásos színműve: „A katonák.” A darab már tavaly is be volt nyújtva, de akkor Keglevich István gróf a hadsereg érzékenységére való tekintettel ellenezte előadását. Időközben Keglevich gróf eltávozott a Vigszínházról és Thury darabjából most már ki is osztották a szerepeket. Valószínűleg már október második felében színpadra kerül.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* A Dugonics-Társaság feioivasó ülése. A szegedi Dugonics Társaság — mint tudósítónk írja — vasárnap kezdte meg a nyári szünet után felolvasó-ülésének ciklusát. Ez a megnyitó ülés Erzsébet királyné emlékeztetének volt szentelve. Zsufolásig megtelt délelőtt tíz órára a felolvasó-terem feketébe öltözött közönséggel. Az összes nőegyletek képviselve voltak. Lázár György dr. elnök országgyűlési képviselő rövid megnyitó beszédben emlékezett meg a nemzeti gyászról. Szávay Gyula Thüringi Erzsébet és Lángoló sir című alatt poetikuss szépségekkel teli költeményt olvasott fel, a munkában levő Erzsébet-legendakör művéből. Nagy hatást tettek a versek. Milkó Izidor rendkívül érdekes emlékeztést írt és olvasott fel Erzsébet királynéről. A költői szépen megírt lélekrajz mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét.

* Katholikus egyetemek. Mihályfi Ákos dr. ciszterci szerzetes, a katolikus egyháztörténet kulturhistoriai részének derék munkása, aki nemrég a papnevelés történetét írta meg egy becses könyvben, most a katolikus egyetemeket ismerteti. (Athenaeum kiadása, 123 lap, ára 1 forint.) A szerző hivatkozik arra a mozgalomra is, melynek egy katolikus egyetem alapítása ügyében mutatkoznak nyomai nálunk. S hogy „áldozatkész lelkesedést” keltsen, ismerteti a löweni, lille-i, freiburgi, washingtoni és párisi stb. katolikus egyetemek tudományos életét, belső szervezetét, anyagi forrásait stb. A könyv élvezetes olvasmány mindenkinek, aki barátja a közművelődésnek, jelentkezzék az akár felekezeti alkotásokban is.

* A Kisfaludy-társaság feioivasó ülése. A Kisfaludy-társaság szerdán, 28-án, délután öt órakor feioivasó-ülést tart az Akadémia kistermében. Ezzel az üléssel nyitja meg a Kisfaludy-társaság az idei feioivasó-ülései sorozatát. A program ez:

- I. Lévy József rendes tag költeményeit feioivassa Kozma Andor.
 - II. Péterváry Jenő rendes tag feioivasása Aeschylusról.
 - III. Dalmady Győző: Költemények.
 - IV. Radó Antal: Firduzi „Sahnameljából”, Feridun epizódja.
- Az ülés végén folyó ügyeket tárgyalnak.

FŐVÁROS.

(A főváros jubileuma elmarad. Október huszonötödikére volt kitűzve Buda és Pest egyesítésének huszonötéves jubileuma. Az ünnepély rendezésével megbíztatták ma délután Halmos János elnöklése alatt ülést tartottak s Radocza János indítványára elhatározták, hogy a bekövetkezett nemzeti gyász miatt a jubileum mellőztetését javasolják a közgyűlésnek.

(A királyné szobra.) A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délelőtti ülést tartott, amelyen a királyné szobrára felajánlott harmincezer forint fedezetéről tanácskozott. A főszámvevő jelentése szerint a telekátíratási díjakból már az év első felében 125.000 forint volt a bevétel s a bizottság elhatározta, hogy a szoborköltséget ebből az összegből fizeteti ki.

(A budai szinkör haterer forintja.) A Várszínház eddig kapott évi szubvenciójából a budai szinkör haterer forintot kapott évenként. Ez a szubvenció most, a Várszínház eladása miatt, kérdésessé vált és a szinkör igazgatósága folyamodott a fővároshoz, hogy a haterer forint évi segedelemben továbbra is részesítse. A budai szinkör bizottság ma tárgyalta a dolgot, s attól tette függővé a szubvenció kérdését, hogy a tervezett új budai színházat a városrészt melyik pontján építik föl.

(Az újjáérvásháza tervel. Az újjáérvásháza tervpályázatának meghíralására kiküldött jury ma délelőtti Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése alatt ülést tartott. Bemutatták az értekezleten a beérkezett pályázatokat, ismertették a mérnöki hivatal részéről ez irányban végzett munkálatot és a számítási eredményeket. Foglalkoztak a pályázat eredményével általánosságban, sőt megvitatták egyik-másik tervnek keresztülvihetőségét is, de egyelőre semmiféle pozitív határozatot nem hoztak. A jury a jövő hétfőn ül ismét össze.

(A Dréher-palota lebontása.) A közmunkák tanácsa végleg lemondott a Dréher-féle palota eltolatásának tervéről, s már a tavasszal megkezdeti az épület lebontását, vagy átalakítását. Ez az átalakítás annyiból állana, hogy a palotának azt a részét, amely a Kossuth Lajos utca új utvonalan kívül esik, lebontanák s a homlokzatot az új utvonalanban újból építenék. A közmunkák tanácsa azonban igyekszik, hogy a palotát a tél folyamán megfelelő áron eladhassa. Ha ez nem sikerül, akkor a közmunkák tanácsa csak az átalakítási munkálatok befejezése után keres a palotára vevőt.

(A csatornázás dicsérete.) A főváros csatornázásának a külföldön, legalább Bulgáriában, úgy látszik, nagyon jó híre van. A szófiai városi hatóság elhatározta, hogy Budapest csatorna rendezését tanulmányoztatja. Ma érkezett ide egy magasabb rangú holgár mérnök, aki bemutatta magát Halmos János polgármesternél, kérve a szives támogatását. A polgármester előkezenyen fogadta a holgár mérnököt Böhm fővárosi főmérnököt rendelte mellé kalauzul.

(A virillisták névjegyzéke. A bíráló választmány ma délelőtti Márkus József főpolgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen kiigazította a legtöbb adót fizető választók névjegyzékét.

VIDÉK.

* (Eplógus a Krivány sikkasztásaihoz.) Perczel Dezső belügyminiszternél ma Bohus István báró vezetésével a megyei képviselők egy küldöttsége járt, kérve a Krivány-ügyből folyólag felfüggesztett Szathmáry Gyula alispán és Vörös Vidor főügyésznek állásukba való visszahelyezését. A miniszter kijelentette, hogy a fegyelmi bizottság döntése előtt nem szólhat az ügybe s megvárja az ítéletet. Aradon mindenki meg van győződve, hogy a népszerű alispánt visszahelyezik.

* (Egyházközségi választás.) A pesti ágostai hívallású evangélikus magyar egyházközség tegnap Wágner Géza dr. felügyelő és Horváth Sándor lelkes elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a kerületi felügyelőre való szavazás volt. A közgyűlés erre az állásra egyhangulag Zsilinszky Mihály állami titkár, egyházmegyei felügyelő trálasztotta meg.

Jegyzők gyűlése.

A községi jegyzők országos központi egyesületének közgyűlése, amelynek napirendjén egy csomó fontos közigazgatási kérdés szerepelt, ma délelőtti tíz órakor kezdődött a megyeháza dísztermében. Az ülésen Kuncze Imre elnököt, mellette tilt Kaffka László miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium képviselőjében és Mocsáry Béla pénzügyminiszteri osztálytanácsos. A megjelent jegyzők, körülbelül kétszázán, állva hallgatták meg az elnök szavait, amelyekben kegyeletesen emlékezett meg a királyné gyászos haláláról. A gyűlés részvétfeliratot intéz a királyhoz, a fájdalomt jegyzőkönyvben is kifejezi és kétszáz koronát szavaz meg a királyné szobrára.

Ezután egyhangulag elfogadták az elnökség jelentését, amelyet már vasárnapi számunkban bőven ismertettünk. A jelentés első sorban a mezei munkások szociálistizmusával foglalkozik, elismeri az 1898. évi második törvényezikk érdemeit, de a törvény sikerét nagyrészt az idej jó termésnek tulajdonítja és hibáira is rámutat. — Mi — ugymond a jelentés — akik az életet a gyakorlatból ismerjük, kénytelenek vagyunk kifejezést adni azon meggyőződésünknek, hogy komoly baj esetén a munkástörvény nem volna képes kielégíteni a hozzáfűzött reményeket. Az komoly szükség esetén nem lenne közmegelegedésre végrehajtható. Ennek oka egyedül közigazgatásunk hiányos szervezetében rejlik. Képzeltető-e oly járási hatóság, mely a rendelkezésre álló erővel képes volna megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyeket a munkástörvény ráruház?

A jelentés a nyugdíjügy rendezését, az önkéntességi jognak a jegyzőkre való kiterjesztését és az állami szolgálatok külön díjazását is sürgeti a képviselőházhoz pedig felirat intézését indítványozza, amelyben a fegyelmi jogról szóló törvényjavaslat soron kívül való elintézését kérik.

A javaslat elfogadása után a pénztári számadás került napirendre, amely szerint az egyesület tavalyi bevétele 1872 forint 32 krajczár, kiadása 1361 forint 1 krajczár volt. A jövő évre 7016 frt 76 krajczár bevételt és 1500 forint kiadást irányoztak elő.

Az országos jegyzői árvaház javára sorsjáték rendezését határozta el és megbízták az elnökséget, hogy a pénzügyminiszteriumnál a szükséges lépéseket tegye. Az árvaház alapítókéjének gyarapítására naptárt adnak ki, amelynek ingyenes szerkesztését Lipcsey Ádám dr. vállalta el. A gyűlés ezt köszönettel vette tudomásul, majd elintézte a többi, kisebb jelentőségű indítványokat, köztük a vármegyei egyesületek indítványait is. Pócs Lajos indítványára elhatározták, hogy az egyesület száz forinttal alapító tagnak belép a vidéki hírlapírók szövetségébe.

A közgyűlés végül a választásokat ejtette meg, amelynek során újból megválasztották a tavalyi tisztikart.

A komoly munka után kedélyes banketre gyűltek össze ma délben a jegyzők a Pannonia termeiben. Körülbelül százan vettek részt a banketen. Az első felköszöntőt Kuncze Imre elnök mondotta a királyra. A toasztot a jelenlevők állva hallgatták végig. Schtreiner Mihály Bánffy Dezső báró miniszterelnököt, a jegyzői kar jóakaró pártfogóját éltette zajos éljenzés közt. Majd ismét Kuncze elnök szólt, Papp Géza országgyűlési képviselőt éltette. Kaffka László miniszteri osztálytanácsos a magyar jegyzői kart, Brüller János Lipcsey Ádámot, a „Községi Közlöny” szerkesztőjét éltette. Toasztokat mondottak még: Dobozi István, Pál Péter, Almási Antal, Lipcsey Ádám és Mocsáry Béla miniszteri tanácsos.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A kített gyermek. Laczkó Ilonát is az a sors érte, ami már annyi sok szerencsétlen fiatal leányt. Bizott csábítója ígéréteiben, aztán csalódott. A csinos szobaleány, mikor egy gyermeknek adott életet, a csábító faképnél hagyta. Tíz hónapig bájldott az apró leánykával s amikor egyszerre meg betegeskedni is kezdett, kétségbeesett s szabadulni igyekezett a kis porontytól, akit gondozni,

táplálni nem tudott. Kitétt a kapu alá. E tettért Laczkó Ilonát ma vonta felelősségre a törvényszék, mely családi állás ellen való büntett címén helyezte vád alá. A védekezésére elmondta a leány, hogy úgy gondolta jót tesz a gyermekkel aki nála csak éhen pusztult volna el.

— Aztán hova tette azt a csecsemőt? kérdezte Fekete elnök.

— A Ferencz-körút 15. számú házának kapuja alá.

— Mi szándékkal?

— Hogy majd ráakad s fölnevelj valami jó ember.

A törvényszék csupán vétségért ítélte el Laczkó Ilonát két heti fogházra. A szegény anya nyomban megkezdte büntetését.

— Gyáros és munkás. A múlt télen Czudák József munkás, aki Hermann János horodgyárában dolgozott, szerencsétlenül járt. Amint a gyaloggépnél foglalatostkodott, a kés elkapta a jobb kezét s levágta két ujját. Czudák a bírósághoz ment és ezer forint kártérítést követelve, büntető panaszt emelt a gyáros ellen. A törvényszék, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén vád alá is helyezte Hermann s ma tartották meg ellene a végtárgyalást.

A bizonyítás során kitűnt, hogy Czudák hamisan informálta a vizsgálóbíró, mert utasítás ellenére dolgozott a gépnél s az is valószínűleg bizonyult, mintha a győnge világítás okozta volna a szerencsétlenséget. Munkaképtelen sem lett a panaszos, sőt a baj után nagyobb bért kapott gazdájától.

— Aztán miért ment el?

Hermann: Ó tudja.

— És ha visszamegy, visszafogadja?

— Akár holnap is.

Erre a törvényszék Hermann felmentette, illetőleg megszüntette ellenében az eljárást.

Vallás és nemzetiség.

(Esküdtzéki tárgyalás.)

Két sajtópórt tárgyalta ma a budapesti esküdtzék. Azért egyesítették a két panaszt, mert mind a kettő Braun Sándor, a „Budapesti Napló” felelős szerkesztője ellen szól, akit mindkét esetben rágalmozással vádolnak. A panaszosok: Molnár Albert dr. volt szentesi orvos és Patitia Rubin gyulafehérvári ügyvéd, a román memorandisták egyike.

Molnár dr. tanár is volt a szentesi állami gimnáziumban, miután előbb a fővárosban és vidéken járt, persze még orvosi diploma nélkül. Diplomáját csak 1896-ban kapta, hanem már évekként előbb orvosnak adta ki magát s mikor Szentésre jött nagy háborúságot csinált a városban. Ezért foglalkozott vele a hepanaszolt újság, lenyomatván a névjegyét is, mely ilyenforma volt:

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. MOLNÁR ALBERT.

k. i. k. egészségtanár,
Gyermek- és nőgyógyász,
Volt több éven át Szt. Rókus-kórházi, klinikai, állami járványorvos.
Vizgyógyintézeti vezető.

Aztán megírta „A szentesi doktor” című cikkben, hogy Molnár megbontotta a város társadalmi békéjét, csak azért, hogy praksziszra tegyen szert. Az új doktor ugyanis, a cikk szerint, plakátokat ragasztatott ki a városban s azokon ez áll: *Le a rabló zsidó orvosokkal! Menjete k a királyi tanár orvoshoz!*

Patitia Rubin pedig azért fogta pörbe a nevezett lapot, mert „Oláh merénylőtek” címmel megírta, hogy az oláh liga emberei, Rácz és Lukácsiuval előköt értekezletet tartottak Brassóban s elhatározták, hogy ismét felláztatják a románokat. A közlemény szerint azt a Bukarestből jött kiáltványt, melynek tízenyolcezer példányát konfiskáltak, újra becsempészni s egy új memorandumot szerkeszteni akartak, amely memorandumnak az elkészítésével Patitiát bízták meg.

Patitia azt mondja, ezzel megvan a sértés a hazafisága s elégtételt kér. A cikknek mindegyike ez év januárjában látott napvilágot.

A mára kitűzött kettős tárgyaláson Zsitvay Leo elnökölt, szavazók voltak: Csöke és Pap Géza bírák, jegyző Radich Gyula dr. A panaszosok közül csak Molnár dr. jelent meg Zboray Miklós dr. ügyvéd kíséretében, Patitia a képviselővel Babes Titusz dr. ügyvédet bizta meg. A megjelent vádlott Vészi Józsefet kérte fel védőjeül. Az esküdtzék tagjai lettek:

Eder A. Gyula, Trummer József, Borbás Vincze dr., Laufenauer Károly dr., Bíró Zeigmond, Szadovszky József dr., Ágostha Imre, Szathmáry László, Eleőd Aladár, Antóny Tamás, Batta József, Lobmayer Ferencz rendes- és Berényi Sándor, Gömör Gyusztyv póttagok.

Először az általános kérdésekre hallgatták ki a vádlottat.

Braun Sándor 30 éves, nős, gyermekes, egyetemet végzett lapszerkesztő, a bevádolt lapnak felelős szerkesztője.

Most felolvasták a vádleveleket, melyek közül a Patitiáé rossz magyarsága és sok ortografiai hibája mellett durva hangjával is feltűnik. Az inkriminált lapról azt mondja a többiek közt, nem tudja, mint szánta magát ama gazság elkövetésére, hogy őt megrágalmazza.

Elnök: Van-e a vádlevélre észrevétel?

Vészi József védő: Erre igenis van. Patitia ur, aki úgy tudom az ügyvédi mesterséget is folytatja s így tudnia kell, mily hangon kell beszélni a bírósággal, tisztességtelen hangon szól a magyar bírósághoz. Mi ismerjük Patitia ur anteaktait és így jól tudjuk méltányolni azt a czélatosságot, hogy az ügyvéd ur sáros csizmákkal lép be ide a magyar bíróság szentélyébe. Kérem őt rendbűntetéssel sújtani s annak idején vádlevelét fegyelmi eljárás czéljából az ügyvédi kamarához áttenni.

Elnök: A védő ur észrevétele jegyzőkönyvbe jön, a határozatot pedig majd az ítélettel együtt hirdetem ki.

A sajtóbíró után áttért a szerzőség kérdésére, amikor is Braun szerkesztő kijelentette, hogy noha a Patitia-fele cikk nem az ő tollából eredt, a felelősséget egész terjedelemben ezért is magára vállalja.

Ami a bizonyítást illeti, Zboray dr. a Molnár nevében csupán azt engedti bizonyítani, hogy a vallás ellen való izgatást tartalmazó plakátokat ügyfele irta-e? A névjegy dolgában, miután az csak hiúság jele, panaszt sem emel. Babes dr. is kívánja, hogy a vádlott bizonyítson fele ellen. Vészi védő, miután Braun közérdekből cselekedett, a bizonyítást minden irányban megengedni kéri Molnárral szemben s e tekintetben kihallgatni kéri Vadnay Andor dr. csongrádmezei főispánt. Patitiával majd csak a védőbeszédében kíván foglalkozni, mert az ő tettei köztudomásúak. Zboray dr. ellenezte a Vadnay kihallgatását, de a bíróság, amint a védő kérte, a 263. §. 5. pontja alapján teljes bizonyítást engedett.

Erre rögtön a kihallgatásra tértek.

Vadnay Andor dr. főispán ismeri Molnár dr.-t azóta, hogy Szentésre került a múlt évben. Most már nincs ott, mert egészségtanári állásából a kultuszminiszter elbocsájtotta, a főispán és a tanfelügyelő együttes felterjesztésére.

Elnök: Használt Molnár dr. oly eszközöket, melyek alkalmasak voltak a béke megbontására?

— Tudom felőle, hogy bár csak egy év előtt kapta diplomáját, névjegyén, réztábláján vagy tiz címet használt. Első tette az volt, hogy a város legkeresettebb orvosát feljelentette azért, mintha egy tanulót rosszul gyógykezelt volna. Ezért azonban most ő ellene folyik eljárás hamis vádaskodás miatt. Aztán kezdésére hajsza indult meg a zsidó orvosok ellen, s a falak tele voltak írva veres krétával: „Le a rabló zsidó orvosokkal!”

— Kapcsolatba lehet hozni ezt a Molnár dr. személynél?

— Nagyon is.

Zboray dr.: Tudja a tanu ur, hogy Molnártól valók azok a felírások?

— Azt nem tudom, de mindenki vele hozta kapcsolatba.

Vészi védő: Én ennyit elégnek tartok, egyetlen kérdésem sincs.

Most Zboray dr. bizonyítványokat mutatott be arról, hogy Molnár, ha nem is volt még akkor orvos, csakugyan működött a klinikán, kórházban, vizgyógyintézetben s volt trachoma-orvos, kolera-orvos, körorvos. ez utóbbi minőségekben is még diploma nélkül.

A bizonyításra tartozó több anyag nem lévén, magindultak a perbeszédék. Zboray Miklós dr. utalt arra, hogy Molnár mennyit küzdött, amíg diplomához jutott. Próbált mindent s ezért hibázni nem lehet, az meg, hogy úgy felszékelt a névjegyét, a divatos czimkőrságnak tulajdonítandó. Nem tudta azonban bizonyítani a védelem, hogy a szentesi antiszemita plakátok Molnártól eredtek s így kéri az esküdtteket, mondják ki a vádlottat vétkesnek. Babes dr. kevés időt rabolt, három szóban kérte, hogy Patitia panaszára is marasztaló legyen a verdikt.

Vészi József védő, előbb Molnárnak a panaszával foglalkozván, az újságíró kötelességeiről szól. Divatos frázis, hogy a hirlapíró ítéletében fellületes, olykor könnyelmű. Igaz, hogy az újságíró nem mindig találja meg az abszolút igazságot, de ennek oka a sajtó technikájában rejlik. Ép ezért csak azt lehet tőle követelni, hogy tollát a kőzérdek vezesse s hogy jóhiszemű forrásból merítsen, olyanból, amely a legnagyobb valószínűség szerint csak az igazságot szolgálhatja. E követelményeknek védelemmel megfelelt mindig s a jelen esethen is. bátran állítja a hallottak után, megtalálta a relatív igazságot. A nélkül, hogy Molnár előzetéből keserű konzekvenciákat levonni akarna panaszát alól védelemmel felmenteni kéri.

Nagy hatással beszélt Vészi védő most Patitiáról, a román agitátorról, aki korcsmaszagu, pálinkázó vádlevelével a magyar esküdték elé merészkedett.

A magyar nyelvet is grammatikailag ortograficze lépten-nyomon sértő, kocsmódjára gorombáskodó memorandista a hazafisága megsértése miatt jajveszékelt. Melyik hazafiságát? Kérde a védő s felmutat egy oláh naptárt. Itt egy kép — rajta vannak a memorandisták: a román ság mártirjai! És Ratiu, Lukácsiu, meg Coroián közt — nem mint valami szerény iholya — de itt büszkélkedik Patitia ur is. És ez az ember, aki magyar kenyeret eszik, a Kárpátokon túl meg a magyar nemzet ellen konspirál, ideszemtelenkedik? Micsoda arcczal vetemedik erre? Megmondom esküdt urak! Szó van itt egy népámitó, egy közönséges czudar izgató reklámjáról...

Elnök: Kérem a védő urat...

Védő: Bocsanat, elragadott a hevem, de mégis enyhébbek voltak szavaim, mint aminőket ő használt velünk szemben a vádlevelében. És most folytatom ott, — szölt emelt hangon a védő, — hogy vagy szabad memorandumot írni, vagy nem. Ha igen, miért sértő Patitiára, ha róla ezt állítják; ha pedig nem szabad, miért írt már egyszer? Mert annakidején el is ítélték miatta. Ezek az urak az izgatásból élnek s mert hervadóban vannak már a régi babérok, fel kell frissíteni azokat s ismét csinálnak valamit, hogy a hálás román nép szeméit maguk felé terejék. De legyenek meggyőződve, a magyar újságíró, még szabadsága árán is, mindig meg fogja kondítani a vészharangot, valahányszor valami nyüzsgést tapasztal táborukban. Ettől a börtön sem fog bennünket visszariasztani.

E vád alól tehát — fejezte be a védő nagyhatású beszédét — egyhangú felmentést kérek; hadd legyen ez a verdikt egyuttal felhívás arra, hogy a magyar újságírók e téren tovább is bátran, törhetetlenül, lelkesen teljesítsék a kötelességüket!

Az esküdték verdiktje este nyolcz óra körül került kihirdetésre. Az esküdték Molnár dr. vádját illetőleg 11 szóval 1 ellen vétkesnek nyilvánították Braunt, ellenben Patitia Rubin panaszát tekintetében a verdikt egyhangúlag felmentő. Erre a sajtóbíró, csupán a Molnárféle cikkért, Braun Sándort nyolcz napra és ötven forint pénzbüntetésre ítélte.

SPORT.

— Az őszi lovversenyek. A budapesti őszi meeting második napján, holnap, a kétévészek számára kiírt Hatvani-díj a legérdekesebb. E versenyben valószínűleg Cid, Guardian, Sándor, Anuska vagy Mari Agnes, Timár, Féerie és Dominik indulnak. Cid vasárnap az őszi kísérleti versenyben olyan rosszul futott, hogy benne bizni nem lehet, ellenben Anuska ugyancsak abban a futamban csak fejhosszal volt második a jó formában levő Fée mögött s maga mögött hagyta Doge-t, mely forma elég ahhoz, hogy ennek alapján holnap is jó futást várjunk Anuskától. Sándor a Verneuil-handicapben csak negyedik lett. Dominiuk sokkal rosszabb The winnings-nél, Féerie rosszabb istállótársánál Mindegy-nél, Guardian pedig rosszabb az egész társaságnál. Hátra van még Timár, melyről sokkal kedvezőbb mondhatunk. A Lederer-ló a Stronzian-handicapben második volt Barnato II. és az Esterházy-Memorialban Ronny mögött, de maga mögött hagyta Szabász-t, Mindegy-t, Doppeladler-t és még néhány jobb kétévést. Ezek alapján tehát a holnapi hatvani díj sorsa Timár és Anuska között fog eldőlni s minthogy Anuska Timárnak öt kilogrammot czedál, inkább a mén győzelmét tartjuk valószínűbbnek.

Tipjeink a holnapi napra egyébként a következők:

- I. Eccles Croos—Katinka.
- II. Főth Park—Moring.
- III. Timár—Anuska.
- IV. Tulipán—Intruder.
- V. Káplár—Damiette.
- VI. Nell—Dogma.

— Figyelmeztetés. A magyar lovaregylet totalisateur vezetősége a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Tekintve, hogy a lovak esélyeinek befolyása nélkül lehetetlen azokat a felkatervezés után oly sokáig sétáltatni a start előtt, hogy ez idő közben minden tétel a totalisateur-nél megtétethessék: a t. cz. közönséget ezennel saját érdekében kérjük, hogy lekésés eikerülése végett totalisateur-jegyinek váltását a futó lovak számainak kitétele után azonnal kezdje meg.

A magyar lovaregylet igazgatósága megbízásából a totalisateur igazgatója.

— Athletikai verseny. Az ó-budai torna-egylet tegnap országos athletikai versenyt rendezett, melynek eredménye a következő:

- I. 50 yardos síkfutás: 1. Strausz Gyula. 2. Barlay Oszkár. 3. Hollner Vilmos.
- II. Magas ugrás: 1. Franyó Gyula (1.61 m.) 2. Strausz Gyula (1.57 m.) 3. Sasse Károly (1.52).
- III. Negyed angolmérföldes gát-staféta futás: 1. Az ó-budai tornaegylet első csapata: Barlay Oszkár, Kornay Árpád, Pöstinger Nándor. Idő: 1. p. 4 mp. 2. Az ó-budai tornaegylet második csapata: Strausz Gyula, Boross Mihály, Mattyók Kálmán. 3. A magyar athletikai klub csapata: Zaborszky István dr., Wagner Zoltán, Horváth Elemér.
- IV. Gerelyvetés: 1. Strausz Gyula. 2. Lenz Rezső. 3. Kugler Sándor.
- V. Fél angol mérföldes handicap-síkfutás: 1. Révay István. 2. Gál Lajos. 3. Fekete József.
- VI. Három ugrás: 1. Sasse Károly. 2. Lenz József. 3. Kis István.
- VII. Hatvan yardos gátfutás: 1. Barlay Oszkár (10 másodperc.) 2. Kornay Árpád. 3. Penninger Antal.
- VIII. Rudugrás: 1. Sasse Károly (2.65 méter.) 2. Nagy Dezső (2.45 méter.) 2. Molnár Lajos (2.30 méter.)
- IX. Három angol mérföldes junior síkfutás: 1. Penninger Gusztáv. 2. Gallotsik Sándor. 3. László Ottó.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árértékben kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesterszabást ezegünk előkelő hárvev biztosítja, a munka kivételét pedig az üzlet képe elárulja. Méretválogatás megrendelésekre külön szövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjúval valóban gyönyörű mintájú kelmekből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Múzeum-körút 39.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, szeptember 26.	szept. 26. cents.	szept. 24. cents.
Buza szeptemberre	75 ¹ / ₈	74 ¹ / ₈
" májusra	69 ³ / ₈	68 ⁵ / ₈
" decemberre	69 ⁴ / ₈	68 ⁰ / ₈
Tengeri decemberre	35	34 ⁰ / ₈
Chicago, szeptember 26.	szept. 26. cents.	szept. 24. cents.
Buza decemberre	64 ¹ / ₈	63 ⁵ / ₈
Tengeri decemberre	30	29 ⁵ / ₈

Mezőgazdaság.

Mesterséges haltenyésztés. A földmivelségi minisztérium az országos halászati felügyelőség javaslata folytán Szolnok városának mintegy két millió süllo-petét s 5000 rákot küldött. Ugy a peték, mint a rákok tenyésztés végett a Tiszába helyeztettek.

Ipar- és kereskedelem.

Iparosok és munkások jutalmazása. Az Országos Iparegyesület részéről érdemesnek talált iparosok és munkások jutalmazására hirdetett érem pályázat október hó 1-én jár le. Figyelmeztetjük e határidőre a pályázaton résztvenni szándékozókat.

Budapesti kerületi betegsegélyző pénztár. A pénztár igazgatósága tegnap ülést tartott, amelyen Rothauser Mihály pénztári igazgató lemondását egyhangulag elfogadta, azzal a kijelentéssel, hogy a hatóságok által a lemondott igazgató terhére netán megállapítandó vagyoni felelősség illetve kártérítési kötelezettség ezáltal nem érintetik. Muchmayer Ferencz, a pénztár ideiglenes vezetésére kiküldött székesfehérvári számtanácsos, előterjesztette a pénztári ügyvitel eddigi megvizsgálásánál szerzett tapasztalatait s a véleménye szerint szükséges változásokra vonatkozó javaslatait. Az igazgatóság az előterjesztést köszönettel fogadta, de a javaslatokat bizottsághoz utasította. A folyó ügyek elintézése után nagy zavart idézett elő Kovács Károly interpellációja, hogy vajjon Mautner Adolf, ügyvivő alelnök, mi jögon utalványozott az igazgatóság minden megkérdése nélkül Muchmayer Ferencznek 400 forintos utazási előleget épen a bécsi ünnepekre hetére az ottani betegsegélyző pénztár ügyvitelének tanulmányozása céljából, holott a budapesti kerületi pénztár már több ízben, feles módon tanulmányoztatta a bécsi kerületi pénztárt. Az ügyvivő alelnök kijelentette, hogy az interpellációra, annak írásbeli benyújtása után fog válaszolni, aztán pedig bezárta az ülést. Az ülés végének a fennebbi módon való intézése elkeseredést szült az igazgatósági tagok közt.

Kőbányai sertésplacc, szept. 26. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 54—54¹/₂ krrig. Közép (páronként 251—320 kllgrig terjedő súlyban) 54¹/₂—55 kr. Könnyű (páronként 250 kllgrig terjedő súlyban) 55—56 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kllgr. felüli súlyban) 54—54¹/₂ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 53¹/₂—54 krajczárig Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 52—53 krajczárig. Sertéslétszám: 1828. szept. 24. napján volt készlet 47075 darab, szept. 25-én fellejtett 1065 db, szeptember 25-én elszállított 1048 darab, szeptember 26-ára maradt készletben 47097 darab. A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Bécsi vágómarhavásár, szeptember 26. A vágómarhavásárra felhajtottak: 1942 darab magyar, 214 darab galicziai, 66 darab bukovinai, 1502 darab németországi, összesen tehát 3273 darab szarvasmarhát. Jegyzések a következők: 100 kilogrammonként élősúlyban. Magyar hizóökor I. minőségű 37—39¹/₂ frt, II. minőségű 34—36 frt, III. minőségű 29—33 frt; galicziai hizóökor I. minőségű 39—40 frt, II. minőségű 36—38 frt, III. minőségű 30—40 frt; német hizóökor I. minőségű 39—41¹/₂ frt, II. minőségű 36—38 frt, III. minőségű 31—35 frt, legelő ökor 23—29 forint, bika és tehén 20—34 forint.

Pénzügy.

A bankkimentés. A bankhittel igénybevétele, tekintettel a közeledő ultimóra, szeptember hó harmadik hetében jelentékenyebb volt. A váltótárca 5.92 millióval, a lombard 0.73 millióval növekedett. Az érczkészlethez 1 milliót adott ki a bank jobbara érczváltokban. Ennek megfelelően a bankjegyforgalom 2.81 millióval szaporodott és az adómentes bankjegytartalék 3.75 millióval csökkent és szeptember 23-án 28.11 millió forintot tett ki.

Közlekedés.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság üzletvezető igazgatósága közhírré teszi, hogy a szolnok-csongrádi hajóáratokat a rendkívüli kis víz miatt folyó hó 26-ától további intézkedésig meg kellett szüntetnie. Az említett vonal állomásain tehát ezidő szerint az összes személy- és áruforgalom szünetel.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, szeptember 26. A gabonatózsde ma a zsidó ünnep miatt zárva volt.

Gabonaforgalom: 1898. szeptember 26.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á z s a	
buzából . . .	38156	—
rozsból . . .	9246	—
árpából . . .	13957	2179
zabból . . .	6073	2255
tengeriből .	4571	4181

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, szeptember 26. Az értéktőzsde ma a zsidóünnep miatt zárva volt.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTÖZSDEK.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, szept. 26. A vásári forgalom: Husnál a forgalom lanyha, árak szilárdak. Baromfinál lanyha, árak szilárdak. Halban lanyha, árak szilárdak. Tej- és tejtermékek-nél lanyha, árak szilárdak. Tojásnál lanyha, árak csökkentek. Zöldség-nél élénk, Gyümölcsnél lanyha, árak szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárosarnokban nagyon eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 52—56 frt, II. 48—52 frt. Birkahus hátulja I. 38—40 frt, II. 36—38 frt. Borjúhús hátulja I. 64—68 frt, II. 60—64 frt. Sertéshús lördönt 54—56.0 frt, vidéki 40—45 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 64.0—65.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.20 frt. Lud hizott kilonként 56—60 kr. — Kálontéslek-Tojás 1 láda (1440 drb) 35.5—36.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.00—1.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00—1.50 frt. Lencse m. 100 kiló 7—9 frt. Bab nagy 100 kiló 8—10 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—28 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.80—0.85 frt. Tea-vaj kilonként 0.95—1.10 frt. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1.40—1.50 frt. Halak. Harsca (élő) 0.80—1.— frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80—0.90 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, szeptember 26. Irányzat szilárdabb. Kontingens nyersszesz Budapesten 19.50—19.62. Finomított szesz nagyban 55.50—56.—. Finomított szesz kicsinyben 55.25—56.50, Élesztőszesz nagyban 56.—56.25, Élesztő szesz kicsinyben 56.50—56.75, Nyersszesz adózva nagyban 54.50—55.—. Nyersszesz adózva kicsinyben 55.25—55.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.50, Denaturált szesz nagyban 22.—22¹/₈, Denaturált szesz kicsinyben 22.25—22.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénztetés mellett értendők.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, szeptember 26. A mai gabonatózsdén nem volt üzlet. A jegyzések csak névlegesek.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Bécs, szeptember 26. A mai napon gyengén volt látogatva a tőzsde és a forgalom néhány értékpapírra szorítkozott. Prágai vasipar emelkedett, ellenben a két hitelrészvény és államvasut gyengült.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 352.62—352.37, Osztrák-magyar államvasut 348.75, Déli vasut 73.50—74.—, Tramway 505.—, Alpesi bánya 166.30—166.70, Prágai vasipar 758.—758.50.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.50, Anglo-bank 155.—, Bankverein 264.—, Union-bank 293.—, Länderbank 223.—, Osztrák-magyar államvasut 348.75, Déli vasut 74.—, Elbe-völgyi vasut 260.50, Észak-nyugoti vasut 244.—, Török dohányrészvény 129.75, Alpesi bánya 166.40, Májusi járadék 100.80, Török sorsjegy 58.50, Német márka 58.90 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4.2%-os papírjáradék 100.75, 4.2%-os ezüstjáradék 100.65, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.80, Osztr. koronajáradék 100.95, 1860. sorsjegy 140.25,

BABEL.

Francia regény.

(50)

Irtá: Augustin Filon.

A nők gyönyört találnak az ilyen szituációkban, melyeket szeretnek kedvük és szeszélyük szerint kinyújtani. S nem akarják észrevenni, mint nő a férfiban a mindent összeromboló vágy. Fidé s legnagyobb gonddal kerülte az alkalmat, hogy Juliennel egyedül maradjon. — Nem féltette. Julient csakhamar elkészerítette ez a cselofogás s haragját kesernyész, majdnem sértő gunyolódásával Amynt töltötte ki, könyveket csulva a fiatal asszony szeméibe, aki zavarodottan beszélt férjéhez, míg ez vállat vont és szó nélkül hagyta magára. Mikor a két nő egyedül volt, Amy így szólt:

— Szégyenlem magam Julien miatt. Sohasem láttam őt így.

— Pedig ez egészen természetes. Énterhére vagyok; untatja, hogy közte és felesége között mindig egy idegen van.

— De hiszen mikor ön nem volt itt, mindig Londonba ment; ellentmondó természete mindig hajszolja őt... Elhiszi-e, hogy házasságunk első idejében Bobra is féltékeny volt? Ez az emlék eloszlatta némileg Amy bánatát, mely gyenge mosolyra vált s folytatta:

— Ha azt vette a fejébe, hogy elválljunk, hát csalódik... Meglátja, milyen nyakas leszek, ha kell...

De a világ minden cselvetése sem bírta elhárítani az egyedüllet azt a pillanatát, melyre Julien oly régóta áhított. Egy júliusi délelőtt Amy kikocsizott, hogy a szomszédban néhány látogatást tegyen; Fidé s, ki fáradt volt, nem kísérte el. Ily esetekben magára zárta az ajtót, hogy minden meglepetés elől védve legyen. De Julien röviddel a „lunch“ után szintén távozott, azt állítva, hogy a Citybe megy s csak estére tér haza. Fidé s egy pamlagon szendergett, az ajtó lassan kinyílt és aztán hirtelen bezáródott. A leány feltekintett és maga előtt látta azt, akitől félt. Hirtelen felugrott.

— Ön!... Hát megőrült?... Hát így szoktak egy hölgyhöz belépni?... Mit gondolnának a cselédei, ha meglátnák? Kérem önt, hogy azonnal távozzék!

Minden mozdulata és szava az egykori Fidé s árulta el.

— Ne igyekezzék engem megfélemlíteni. Ezek a szavak nincsenek halással rám. Én nem vagyok gentleman és ha valamit akarok, azt a legrövidebb úton igyekszem elérni. Ön hetek óta kerül engem és ez a játék szenvedést okoz nekem. Beszélnem kell önnel.

— Kerülöm önt, mert tudom, hogy mit akar mondani.

— És ön nem akar meghallgatni?

— Nem.

— Miért? Talán mert szavaim bántanák önt?

— Mert nem akarok felelni rájuk.

— És ha csalódnék? És ha az a kérdés, melyet önhöz intézni akarok a multra vonatkozóknak? Válaszolna-e?

— Talán... egy feltétel alatt.

— Szóljon.

— Bármilyen legyen is a válaszom, ha meghallotta azonnal távozzék és hagyjon nekem békét.

— Megígérem önnek, de ön viszont ígérje meg, hogy őszinte lesz.

Őszinte leszek. De jól figyeljen, minél őszintébb, annál kevésbé gyenge leszek. A hypocrizis, a komédiák enerváltak engem; ha azonban az igazság útjára lépek, újra megtalálom akaraterőmet. Most pedig kérdezzen, amit akar.

— Nos tehát, amikor még mindketten Babelben laktunk, én anyámnál, ön az öreg Klausnál, amikor kifejtettem önnek az eszméimet, amikor megsejtittem önnel ambíciómat...

Elhallgatott, aztán halk, ziháló hangon folytatta:

— Azt akarom tudni, hogy abban az időben szeretett-e engem?

— Ha válaszolok, újra kérdelem, távozni fog?

— Ekedezem önnek.

Egy pillanatnyi csend következett. Fidé s lesütötte szemét s ujjai idegesen babráltak a szék támláján, melyhez támaszkodott. Julien rávetette égő tekintetét, megérintette forró leheletével s Fidé s kezének reszketése, a leány megindultsága egész lényét hatotta át.

— Szerettem önt, szölt végre... Szerettem önt már, mikor még egész kis leány voltam. Nem tudom, hogy mikor kezdődött ez. És miért szerettem önt? Miért? Ön, ön nem szeretett engem... Ön nekem nem mutatott mást, mint a hibáit... és a bűneit és elmesélte nekem hőbortjait, elárulva előttem a nők iránt érzett mély megvetését. Egy napon megérintette velem, hogy csinosnak talál és ha akarom, hát... De én nem akartam — a ön többet rám se nézett. A pillanattól fogva, hogy nem akartam a szeretője lenni, csak arra voltam jó, hogy a pájtása legyek. Sohasem jutott eszébe, hogy többet érdemeltem, hogy másról ábrándoztam... Tudtam mindezeket... tudtam és mégsem voltam képes elfojtani szerelmemet. Oh! mennyi fájdalmat okozott nekem ez a szerelem! Hogy gyűlölöm a férfiakat bosszúból azért, mert kénytelen voltam önt szeretni!

A kétségbeeséstől görcsösen vonaglott egész teste és Julien már azt hitte, hogy minden ellentállása megtörtött. De megfeszítve végső erejét, csakhamar összeszedte magát.

— Azt követelte, hogy beszéljek: ime beszéltem. De ha hia találna lenni arra, hogy tőlem azt a vallomást kicsikarta, hát kijelentem önnek, hogy öröme nem lesz tartós. És az óra, melyet ön annyira óhajtott, örökre elválaszt bennünket. Csakis a kételyek tették tartathatóvá helyzetünket eddig; most, hogy eloszlottak, mindennek vége.

— Azt hiszi, belenyugszom abba, hogy elveszítsem önt, mikor tudom, hogy szeret?

— Mondtam már, hogy szerettem önt.

— De tudom, hogy még szeret. Lehetőséges-e, hogy az elmúlt, a meghalt szerelem ily indulatokat, ily könyveket fakaszt? Nem látom-e, hogy ön forró lázban ég?... Másodszor is elveszítsem önt, miután már öt év előtt vak és ostoba voltam?!

— Késő van már!

— Még nincsen késő, mert fiatalok vagyunk és szeretjük egymást. Ön ép oly kevéssé hisz, mint én, azokban az elavult ostobaságokban, melyeknél fogva az emberek bilincseket vesznek magukra, elámitják a lelkiüket, elfojtják a vágyaikat. Ön nem nevezzi bűnnek a boldogságot s ép oly kevéssé pirul azért, hogy nő, mint én azért, hogy férfi vagyok. Kítől félne tehát? Istentől vagy a társadalomtól?

— Sem az egyiktől sem a másiktól.

— Tehát ki áll közöttünk?

— Amy.

Ez az egyszerű név egy pillanatra elnémította Julient. De csakhamar így szólt:

— Ön nem volt sohasem őszinte barát-nője Amynek. Én nem felejtettem el azt a levelet, melyet Fichleybe való megérkezése alkalmából írt nekem és ez a levél egy parányi szeretetet sem árul el Amy iránt.

— Ez lehetséges, de én elfogadtam az ő vendég szeretetét, én a kenyéret eszem és a bizalmát bírom. Ön pedig mindent neki köszönhet s ezért aljasság volna, ha megcsálnók őt. Mi elfojthatjuk ugyan az előítéleteket, de vannak örökigazságu érzések, melyeket nem téphetünk ki magunkból.

— Én nem leszek a feleségem rabja. Követeltem-e tőle ezt a gazdagságot? Karjaimba dobta önmagával együtt. Megelégeltem. Ebben a perczen egy vágyam van, csak az, hogy karjaimba vegyem önt és most világos nappal elragadjam innen... És mindezek után ugyan mit tett Amy? Elfajtott bennem minden cselekvő-képességet. Kiemeltette minden vágyamat s egy jóllakott semittévőt csinált belőlem, elrabolva az élethez való jogomat, tettvágyamat. Vegye vissza kincseit és adja vissza szabadságomat!... Önnel többet ér nekem az east-endbeli szobácska, mint vele egész El-Obayd.

Folytatás következik.

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

1864. sorsjegy 195. — Osztrák hitelsorsjegy 199.20, Osztrák hitelintézeti részvény 352.37, Angol-osztrák bank 133.35, Union-bankrészvény 292.50, Bécsi Bankverein 263.50, Osztrák Länderbank 222.50, Osztrák-magyar bank 908. — Osztrák-magyar államvasut 348.62. Déli vasut részvény 74.25, Elbe-völgyi vasut 260.50. Dunagőzhajózási részvény 450. — Alpesi bányarészvény 166.60, Dohányrészvény 129.50, 20 frankos 9.53¹/₂, Császári kir. vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.15. Német bank-váltó 58.85. Tramway 5.05. Az irányzat csendes.

Bécs, szeptember 26. A déli tőzsde zárata után jegyeznék: Osztrák hitelrészvény 352.37, Magyar hitelrészvény 383. — Anglo-bank 155.25, Bankver. 263. — Union-bank 292.75, Länderbank 223. — Osztr.-magyar államvasut 348.62, Déli vasut 74.12, Elbe-völgyi vasut 260.50, Északnyugoti vasut 244. — Török dohányrészvény 129.50, Rimanurányi 249.50, Alpesi bányá 166.50, Májusi járadék 100.75 Magyar koronajáradék 98.15, Törökországjegy 53.10, Német márka azonnali szállit 58.90 forinton.

Frankfurt, szeptember 26. (Zárlat.) 4²/₀-os papír-járadék 84.90, 4⁰-os osztrák aranyjáradék 102.25, 4⁰ magyar aranyjáradék 101.70, magyar koronajáradék 98.75, osztrák hitelintézeti részvény 298.25, osztrák-magyar bank 764. — osztrák-magyar államvasut 294.87 déli vasut 66.25, bécsi váltóár 169.75, londoni váltóár 20.395, Párisi váltóár 86.675, bécsi Bankverein 224. — Union-bank részvény 249.50, villamos részvény 134. — alpesi bányarészvény 140.60, 3% magyar arany-kölcsön 58.60. 4²/₀-os ezüst-járadék 85.25. Az irányzat igen csendes.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távlati jelentése 1898. szeptember 26-án reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

A legnyomás-tűbcnyire emelkedett és eloszlása egyöntetűbb lett. Erdély táján erős lehűléssel egyetemben lokális barométeres maximumok jelelődt.

Az európai idő-tűbcnyire felhős és általában hűvös. Olasz- és Angolország köröteleivel mindenfelé volt helyenkinti csapadék. Hazánkban az idő igen hűvös. A hőmérő múlt éjjel több helyen feszült a fagypontra. A Kárpátokban hó esett. A déli és keleti megyékben a tegnapi csapadék gyenge volt és csak Erdély déli részén haladta meg a 10 mm-t. Ma reggel több tájon kőd képződött.

Feszben borult, de többnyire száraz idő várható, némi hőemelkedéssel.

VIZÁLLÁS.

— Szeptember 26-án. —

Table with columns: Időpont, Vízmerés, Vízállás reggel, Áradás v. apályás, Feltől, Vízadotts, Vízállás reggel, Áradás v. apályás. Lists water level measurements for various locations.

halk nagyritkán: * = Jégvesztés; + = szélhűtés; < = áradás; > = apály; ? = hirtelen.

KÁRMÁNY-NAPTÁR-a
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP elő
fizetői ingyen fognak megkapni
hirdetésük közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az Országos Hírlap kiadóhivatala
VIII. ker., József-körút 65. szám.

958. sor. **BON** 028. szám
Polgár Sándor
egyet. gyakorlott kötszerész
Budapest, Erzsébet-körút 50. sz.
Kételes ezen utalvány befizetése mel-
lett minden megrendelésnek 15%
azaz tízpercent százalékos árkedvez-
ményt adni, az eredeti
F. Bergnerand fiás
párisi különlegességek (szesz-
vak) gyártmányából. Kimerítő kért és
árgyűzők díjmentesen zárt levelekben
küldetők. Kivágatott: az „Országos
Hírlap”-ból. 567

Nagy bolthelyiség
a József-körút legélénkebb helyén f. évi
november hó 1-ére kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

Szalvédművek
A legfőbb
hangszereket
és hangokat
**REMÉNYI
MIHÁLY**
a m. k. zene-
akadémia
szállítójánál
jelen baszerkezni
Bpest, Király-utca 42. sz.
Jávitások kezesség mellett.
Képes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

TITKOS BETEGSÉGEKET,
hugycsőfolyásokat és sebeket, az úterfőzte-
tés utóhájtól, az éjszakai térférb, magán-
lások, a bajakór utókövetkezmények, nőknél
felfúrlyást, hámenyire izlőtek is, vala-
mint mindazon női betegségeket, melyeknek
a magtalanosság egyik főokozója és borbély-
ségeket gyógyít új gyógyszerrel, biztos
sikerral, gyorsan és alaposan.
Dr. GARAI ANTAL
orvos-, sebész-, szemész- és szülészetudor v. cs. kir. oszt. főorvos
Budapesti, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.
Rendel naponta délelőtt 10 óráig egész délután 4 óráig, este
7 óráig és 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választanak és gyógy-
szerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugránolt megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál
megrendelhető.
NÉPSZERŰ UTBUTATÓ.
Már a 12-ik kiadásban megjelent a népi betegségek és ezek
gyógykezeléséhez czímű kézikönyv, mely 2 ir 100 kr., most
csak 80 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 írt be-
küldése mellett bérmentve, vagy 90 kr. utávért mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nőmi élet
ébredése. III. Az úterfőztetés s az éjszakai magánlások IV. Hugy-
csővártalpon és hugycsőszűkület V. A bajakór (spilidit), VI.
A felfúrlyás. VII. Éjszakai térférb. VIII. Női magtalanosság.
IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főokozója a prostitúció.

63186—1898. számhoz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A magyarországi kir. államépítészeti hivatalok területén levő állami közutakon az 1899, 1900, 1901, 1902, 1903 és 1904. években eszközözendő kavicsszállítás biztosítása czéljából az alább közölt határnapokon a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumban és az illető államépítészeti hivatalok helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni és pedig

folyó évi október hó 20-án

a budapesti, székesfehérvári, szegzárdi, esztergomi, komáromi, magyar-
óvári, szombathelyi, veszprémi, zala-egerszegi, kaposvári és soproni;

folyó évi október hó 22-én

a pozsonyi, nyitrai, aranyos-maróthi, ipolysági, trencsényi, balassa-gyarmati,
beszterce-bányai, alsó-kubini, lipó-szent-miklósi, turóc-szent-mártoni,
löcsei, rimaszombati, kassai, miskolczi és egri;

folyó évi október hó 24-én

a beregszászi, nagyszőlősi, ungvári sátoralja-ujhelyi, eperjesi, mármaros-
szigeti, nagyváradi, aradi, gyulai, debreczeni, nagy-károlyi, zilahi és makói;

folyó évi október hó 26-án

a kolozsvári, deési, besztercei, tordai, nagy-enyedi, nagy-szebeni, maros-
vásárhelyi, sepsi-szent-györgyi, brassói, fogarasi, segesvári, dicső-szent-már-
toni, csikszerepai és székely-udvarhelyi és

folyó évi október hó 29-én

a temesvári, nagybecskereki, lugosi, dévai és pécsi m. kir. államépítészeti
hivataloknál.

Felhivatnak ennelfogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a keres-
kedelemügyi m. kir. minisztérium segédhivatalainak igazgatójához, vagy
azon államépítészeti hivatalhoz czimezve, melynek területén az államut
melyre az ajánlat vonatkozik, fekszik, legkésőbb a kifizető tárgyalási nap
délelőtt 10 órájáig, nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint
általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vé-
tetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a czimzés világosan
kiírandó és az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, melyre az
ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalokban átvehető ajánlati és fel-
osztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagy-
méltósága által elfogadott s az államépítészeti hivataloknál kitett kömín-
tát eltérő köanyagot kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott
két mintáját ajánlatához mellékelni s egyttal a felosztási kimutatás 6.
rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága által el-
fogadott s az államépítészeti hivataloknál kitett mintával azonos, vagy bár
attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók s mindegyik ajánlattevő
ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Minden egyes államépítészeti hivatal területén átvonuló állami közuti
vonatra külön ajánlat nyujtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe
véteni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabály-
szerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befize-
tését igazoló nyugta az ajánlatához csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban
kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánat-
pénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni,
illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon nap-
tól fogva kötelezi, melyen azt a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagymél-
tósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek
mellékletét képező felosztási kimutatás és kömínák az államépítészeti
hivataloknál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Kelt Budapesten, 1898. szeptember 19-én.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

színházak.

Budapest, kedd, 1898. szeptember 27-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 169. Havi bérlet 18.

A nők barátja.

Vigjáték 3 felvonásban. — Irta Dumas Sándor. — Fordította Kérthy F.

Személyek:

De Ryons Nádai
De Montegró Horváth
De Simrose Császár
Des Tarteties Bercsán

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 90 sz.

Aida

Opera 4 felv. Zenéjét írta Verdi. Szövegét szerezte Ghislanzoni.

Személyek:

A király Kornai
Armedis Hilgermann
Aida Vasquez M.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Jáfet 12 felesége.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írták: Antony Mars és Maurice Desvallières. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerezte Viktor Heger.

Személyek:

Patorra Jáfet Szirmai
Debora M. Csatalai
Arabella Z. Bányó

Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZÍNHÁZ

Donna Juannita.

Operette 3 felvonásban.

VIGSZÍNHÁZ

763. szám. 760. szám.

A végrehajtó.

Bohózat 3 felvonásban. Írták Sylvane és Artus. Fordította dr. Béldi Izor.

Személyek:

Chéradame Hagedás
Octavie Niki L.
Brocotel, ügyvéd Göth

Kezdete 7 és fél órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerezte Sidney J.

Személyek:

Hegyaló Szentmiklósy
Bronville Palásthy
Cunningham Károly

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETISZÍNHÁZ

Igazgató Feld Zsigmond.

Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felvonásban

Kezdete 7 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Szombat, Vasárnap d. u., Este, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat. Rows list plays and actors like 'A végrehajtó', 'A hálókocsik ellenőre', 'A végrehajtó', 'Mozgó fényképek', 'A végrehajtó', 'A tót leány', 'A végrehajtó', 'Komédiások', 'A krokodil', 'A krokodil', 'Piroska és a farkas', 'Éjjel az erdőn'.

Fontos önévédelemre.

311 d. g. - Nemesis 6 lövedék revolver csak



4 frt

Börténés, szíjjal és tölténnyel 6 frt. Vadászfegyverek nagy választékban.

FÖLDESSY L.

puskák és Budapest. Muzsma-körút 3. Vidéki széküld és utánvet vagy pénz előzetes-bekalkulása mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindegyik ócska

ajtók

ablakok méret után, teljesen befejezésre elkészítve, olcsón kaphatók

Temesváry Gézáni Budapest, Ujvárs-tér 4.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kétyl egyetemi tanár urak által győztesülökre ajánlott

„Malátasöre“ idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb: kiváló sikerrel használhatók.

Legkellemesebb üdítő-ital. Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 46.

IV. Kötévesek eladé-handicapja. 2000 korona a győztesnek. Táv. 1100 méter.

Table with 3 columns: Name, Odds, Description. Includes names like Wahrmann R., Capt. Gaston, Póchy A., Mr. C. Wood, Lov. Lederer S., Rohonczy G., Mr. Lincoln, Szászberki ménes, Jankovich D., Sydenham, Ch. Planner, Milne, Hoop, Hansi Fries, Kollár, Ch. Planner, Hansi Fries, J. Reeves.

Jelöltjeink: Tulpán—Intrader.

V. II-ed oszt. eladéverseny. 3000 korona a győztesnek. Táv. 1100 méter.

Table with 3 columns: Name, Odds, Description. Includes names like Mr. Bine-Green, Mr. Dorryt, Dreher A., Br. Edelshelm Gy. L., (6) Egyedi A., (6) Ugyanaz, Capt. Gaston, Geist G., Blaskovich Ernő, (10 12) Br. Königswarter H., (10 12) Ugyanaz, Krausz L., Lov. Lederer S., Mr. Lincoln, Mr. Newmarket, Szászberki ménes, Gr. Teleki J., Br. Uchotiz Zs., Wahrmann R., (20) Ugyanaz, Smith, Ch. Planner, Smart, Metcalf, A. Planner, Ugyanaz, Ch. Planner, Mravik, J. Reeves, Ugyanaz, Ugyanaz, Ugyanaz, Hitch, Hansi Fries, Ch. Planner, Hansi Fries, Ugyanaz, Corfield, Milne, Sydenham, Ugyanaz.

Jelöltjeink: Káplár—Damiotte.

VII. Welter-Handicap. 2000 korona a győztesnek, 800 korona a másodiknak. Táv. 1000 méter.

Table with 3 columns: Name, Odds, Description. Includes names like Br. Uchotiz Zs., Gr. Festetics T., Br. Springer G., Dreher A., Gr. Tramtmannsdorf L., Wahrmann R., Gr. Teleki J., Krausz L., Rohonczy G., Milne, Waugh, Futtels, Smart, Sydenham, Hitch, Kollár.

Jelöltjeink: Nelli—Dogma.

WALTER B. kávéháza

VIII., József-körút 29. sz. alatt.

Naponta

zene-hangverseny

A híres Miskolczy Géza pécsi zenekara által.

Finom női fehérneműeket és

menyasszonyi kelengyéket

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és fia

szepességi vázaronraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11

Ósak fiatal embereket

Érdeklélhet tudni, hogy

a párisi dr. Boiton Injektio Oriental már néhány nap használata után elmulasztja még a legfájdalmasabb bajokat is. — Főhatóságos leltár Szantál-olaj vagy Dogavna-bálszammal készített, mert csak a gyomrot tisztítja, de a bajt nem gyógyítja meg.

Főraktár: Zoltán Béla gyógyszeráránál Budapest

V., Széchenyi-tér és Nagykörút-utca sarkán, hol átvégenként 1 frtért kapható.

FOGAK

2 forintból, anélkül, hogy a gyökereit el kellene távolítani, szájpadiákkal a szájban, szájpadlással, foghúzókkal (indianokkal), foghúzókkal (Cocain-fajdalmos nélkül).

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csak szerző is lehet a szöveget a levéljegyeket beküldeni. Minden ki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK AZ ORSZÁGOS HIRLAP

észére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnök-utca 22. *Dr. Balasovits Györgyné* nagytársa.
 - II. „ Fő-utca 7. sz. alatt *Eisenbach Vilmos.* társkereskedése.
 - IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. *Szántó Már,* dohánytársa.
 - IV. „ Parisch-bazár *Dévai József,* dohánytársa.
 - IV. „ Petőfi-tér 3. szám *Kemetsch A. J.* dohánytársa és újságáruháza.
 - V. „ Nagykörönd-utca 20. sz. *Löwinger Gyula,* fűszerkereskedése.
 - V. „ Dorottya-utca 13. sz. *Weli Vilmos,* dohánytársa.
 - V. „ Váci-körút 6. szám *Moreno Janka,* dohánytársa.
 - V. „ Cipót-körút 22. szám *Wollák Zsigmond,* dohánytársa.
 - VI. „ Jerezs-körút 54. szám *Bretter nővérek,* dohánytársa.
 - VI. „ Andrássy-út 48. szám *Rehoczky Ilona,* dohánytársa.
 - VII. „ Erzsébet-körút 50. szám *Ketsler Erika,* dohánytársa.
 - VII. „ Erzsébet-körút 7. szám *Frenó J.* dohánytársa.
 - VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. *Sopronyi V.* dohánytársa.
- s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeken megadtnak.

LEVELÉZÉS.
Szépnek nem, de annál rokonszenvesebbnek mondható fiatal leány intelligens, jelemes fiatal emberrel óhajtat levelezni, későbbi megismerkedés céljából, főczél, őszinte barátság. Leveleket „Jó barátom” jelleggel ellátva a kiadóhivatal torábit. 6346-1

Marta. S'era il 18 et 19 plus delai convenu à la même place comme dernière fois. Suis desolé pour le reste. 2055-1

Férjet keresek háziasan nevelt fiatal szőke hűgom számára, oly kereskedőt vagy jobbmodu iparost, ki egy bizonyos biztos keresetforrással bír. Hugomnak 3000 frt készpénze, butor- és kelengyéje van. Szíves leveleket e hó 30-ig kérem „Tulipán” jelzéssel e lap kiadóhivatalához ezimezni. 6322-2

Miszolgált honvédőrmester az összes irodai munkákban jártas, szép kézírással, gyors fejszámoló, alkalmas irodai vagy raktárnoki állást keres. Szíves ajánlatok „Honvéd” cím alatt a kiadóhivatalba intézendők. 6244-3

Állami hivatalnok szeretne példutáni szabad idejére irodai foglalkozást nyerni, elvállal otthoni munkát is. Czim a kiadóhivatalban meg tudható. 6344-3

Fiatal hölgyek mellé társalgónőnek, vagy felolvasónőnek, esetleg elemi iskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánlkozik jobb izraelita családhoz intelligens szülőtől származó fiatal kisasszony. Remek kézümberként készítéséhez ért és kezdőknek zongora órákat is képes adni. Czime a kiadóhivatalban. 6366-3

Jrodai alkalmazást keres egy gyakorlott hivatalnok nő, ki a magyar és német nyelvet bírja és szép írása van, könyvelést érti. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalban meg tudható címre kér. 6342-3

Jrodista, gyönyörű szép írással, szerény feltételek mellett, mellet irodához ajánlkozik. Elvállal esetleg házon kívüli írásbeli munkát is. Szíves megkeresések „B. S. 20.” alatt a kiadóhivatalba kér. 6350-3

ÁLLÁST KAPHAT.

Kerestetik egy nevelő (rom., kath.) ki egy leánykát az első polgári iskolai tantárgyakban tanít, egy másik pedig csak társalgó. A francia és német nyelv tanítása megkívántatik, nemkülönben zongorabani jártasság. A nevelő a tél egy nagyobb részét pusztán tölti, a községtől félórányi távolságra. Ajánlatok bizonyítvány-másolat és fényképpel az „Ada-moholi Közöny” kiadóhivatalához, Adán küldendők. Fizetés 300 frt és teljes ellátás. Az állás azonnal elfoglalható. 6931-4

Ügyes ügynökök állást nyernek. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Kitünő keresett” jelgel alatt. 6314-4

Pénztárnoknő, ki már ily minőségben alkalmazva volt egy nagy üzletben, 300 frt óvadékkal felvétetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Pénztárnoknő” jelgel alatt. 6318-4

Nevelő kerestetik vidékre egy gymnáziumi tanulóhoz. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Állandó” jelgel alatt. 6316-4

OKTATÁS.

Zongora-órákat szerény díjazás mellett ad házban, vagy házon kívül gyakorlott zongora tanítónő. Czime meg tudható a kiadóhivatalban. 6074-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Lágymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402-7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasút közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságu ölenkint 3-25, telek jutányos árban eladó. 5256-7

ELADÁS.

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítok, **utárvétel:** 100 drb. szerezcsika-alma 2 frt, 100 drb. jesus-alma 2 frt, 100 drb. bör-alma 2 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. osászár-körte 2 frt. Rendelményedl kérem az utolsó vasuti-, vagy hajóállomást megnevezni. **Perlesz Fülöp Mohács.** 6927-8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóhivatalban. 2088-8

Ujpesten, a piactér legelénkebb forgalmu helyén egy fűszerüzlet, pálinka-, sör- és borengedélyhely más vállalat miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6116-8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873-1883-iki évfolyamaimegvételre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046-9

KIADÓ SZOBÁK.

Két elegáns, különbejáratu, utczai szoba, klinika szomszédságában rögtön kiadó. Czim: Ferenc-körút 44., III. em. 2. 2057-10

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Czim a kiadóhivatalban. 5914-10

SZOBA KERESTETIK.

Lépcsőházba nyíló szobát keres egy fiatal ember a József-körúton az „Országos Hírlap” közelében havi 18-20 forintért. Ajánlatok B. C. jegy alatt a kiadóhivatalba küldendők. 6188-12

Csinosan butorozott lépcsőházba nyíló szobát keresek a József-körúton, az Üllői-út közelében, 18-20 frtért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Szoba 6292” cím alatt. 6292-12

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyleti helyiségnek, vivőtelakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemete-fű-cukorkát. 1537-18

PROGRAMM.

BUDAPESTI LÓVERSENYEK.

Őszi meeting.

Kedd, szeptember 27. II. nap. Délután 2 óra 15 p.-kor.

I. Eladóverseny. 2000 korona a győztesnek. Táv: 1400 méter.

1 Gr. Andrássy T. 30 s k Jatalom ap Strouzan a Juana	48 1/2
2 Cr. Baworowski W. 40 p m Dolomit ap Pancake a Demia	53 1/2
3 Gr. Degenfeld I. 30 p k Szoszoly II. ap Ahonct a Szorony	52
4 Dreher A. ur 40 p k Gehst' vira ap Morgan a Gekant	53
5 Mr. Durré 40 p k Katinka ap Gunnersbury a Aranyos	55 1/2
6 Egyed A. ur 30 p m Jaratás ap Pancsereff a Justina	50
7 Br. Hartung A. 30 p m Eccles Cross ap Galliard a Polly Eccles	50
8 Janovich D. ur 30 p m Dóme ap Fenek a Roveswater	52
9 (10) Krantz L. ur 30 p m Mihaszka ap Timmersbury a Missy	47
10 (9) Ugyanaz 30 s m Trianon ap Trapes a Dalliance	47
11 Pöchy A. ur 30 p k Banjaluka ap Kegyur a Bagatelle	52
12 Rehoczky G. ur 30 p k Ecsuka ap Pantar a Epiphany	48 1/2
13 Mr. Sillu 30 s k Jasmin ap Vinea a Jolly	52
14 Br. Springer G. 30 p m Orchof ap Orwell a Saxon (arcs)	57
15 Szasbereki Péter 30 p k Ara ap Dunure a Aram	48 1/2
16 Hg. Taxis M. E. 30 s m Palmorator ap Meiten a Palma	47
17 Gr. Trautmannsdorf L. 30 s k Hirwana ap Phil a Kúgla	54 1/2
18 (17, 20, 21) Wahnmann R. ur 40 s k Tripotense ap Triamp a Borealis	55
19 (18, 20, 21) Ugyanaz 30 p k Duna ap Dunure a Narcissa	55 1/2
20 (18, 19, 21) Ugyanaz 30 p k Picalilli ap Paster a Piccadilly	48 1/2
21 (18, 19, 20) Ugy. az 30 p k Jammerfetzen ap Kiseb Jecese a Intrigue	48 1/2

Jelöltjeink: Eccles Cross—Katinza.

II. Handicap. 3000 korona a győztesnek. 400 korona a másodikonak. Táv: 2000 méter.

1 Gr. Forgách I. 40 p k Belle Minette ap Beaumont a Féryes	60
2 Gr. Eszterházy Mihály 30 p m Moring ap Morgan a Content	56
3 Mr. C. Wood 30 p m Föth Park ap Morgan a Falsise	54
4 Miklosfalvi Jenő 30 p m Wagner ap Pantar a Almania	54
5 Szencere M. ur 40 s m Garibaldi ap Sweetbread a Bravadé	52 1/2
6 Zangor I. ur 30 s k Kaduca ap Amphion a Gladié	51
7 Gr. Andrássy T. 30 p k Velocé ap Strouzan a Végla	50
8 Lederer S. stp m 30 Dolly ap Primis II. a Donpola	46
9 Br. Uchtitz Zs. 30 p k Schwiegerbruder ap Morgan a Camée	40
10 Wahnmann R. ur 30 p k Picalilli ap Paster a Piccadilly	39

Jelöltjeink: Föth Park—Morning.

III. Hatvani díj. 10,000 korona a győztesnek. 1500 korona a másodikonak. Táv: 1100 méter.

1 (2) Gr. Andrássy T. p m Adoma ap Beau Beaumont a Arcana	57
2 (3) Gr. Andrássy T. 40 s m Oid ap Ormea a Lamium	58 1/2
3 Gr. Festetics I. p m Guardian ap Omea a Calcedon	59 1/2
4 Capt. Gaston p m Sander ap Beaumont a Silverwing	52 1/2
5 Janovich Béran Gy. ur s a An-sza ap Rivány a Anna	58 1/2
6 Janovich Béran Gy. ur p k Mrs. Ágnes ap Pöl a Margarethe L.	53 1/2
7 Lov. Lederer S. s m Timir ap Salvay a Treas	55
8 Pöchy A. ur p m Barnate II. ap Beaumont a Jessica	57
9 Br. Springer G. 30 p k Fénia ap Fenek a Dreamland	55 1/2
10 Wahnmann R. ur p m Dominik ap Dunure a Lady Hermione	52 1/2

Jelöltjeink: Timir—Annska.

Trainer	
Bail	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapka
Leissa	Fehér, vörös szalag és ujjak, fehér sapka
Metcalf	Kék, fehér kettős szalag, kék sapka
Smart	Vörös, fehér szegély
Ch. Planner	Söt.k., söték. esfeh. csikos ujjak, söt.k.
A. Planner	Bordeauxv. lazaesz. ujjak, bordeauxv. s.
Metcalf	Fehér és kék csikos, vörös sapka
J. Reeves	Szalmasárga, vörös ujjak és sapka
Hitch	Fehér, rózsaszín szalag és sapka
Ugyanaz	Ugyanaz
Milne	Cserecsnyevörös, fekete sapka, ezüstbojt
Kollar	Kék, vörös szalag és sapka
Ch. Planner	Vörös és kék csikos, ezüstszürke ujj. és s.
Butters	Fekete, vörös sapka
Hansi Fries	Heliotrop. fekete szalag és sapka
—	Kék, vörös sapka
—	Fehér, vörös pettyekkel, vörös sapka.
Sydenham	Rózsaszín, fekete szegély és sapka
Ugyanaz	Ugyanaz
Ugyanaz	Ugyanaz
Ugyanaz	Ugyanaz

Richards	Világoskék, rózsasz. ujj., szal. sapk
Stiles	Sárga, violaszín ujjak és sapka
Hesp	Sütiézőld
Richardis	Fehér, vörös szalag és ujjak, kék sapka
Maw	Ezüstfóhér, aransyárga sapka
—	Viola, sárga sapka
Pöll	Sárga, ló. gyűrűs ujjak, kék sapka
Hansi Fries	Világoskék, aransy. szal. világosk. sap
Milne	Kék, fehér pettyekkel
Sydenham	Rózsaszín, fekete szegély és sapka

Bail	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapka
Ugyanaz	Ugyanaz
Waugh	Aransyárga, kék sapka
Ch. Planner	Vörös, fekete szalag, kék sapka
J. Reeves	Kék, vörös ujjak, aransyárga sapka
Ugyanaz	Ugyanaz
Hansi Fries	Világoskék, aransy. szal. világoskésapka
Milne	Cserecsnyev., fekete sap. ezüst bojtál.
Butters	Fekete, vörös sapka
Sydenham	Rózsaszín, fekete szegély és sapka